

czas. 14758/1978/2

informator

UNIwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

NR 2

KWIECIEŃ — CZERWIEC

1978

SENAT I KOLEGIUM REKTORSKIE

KOLEJNE POSIEDZENIE SENATU W DNIU 17 LUTEGO 1978 R. BYŁO POŚWIĘCONE DZIAŁALNOŚCI SOCJALNEJ. OBEJMUJE ONA TAKIE FORMY, JAK: WCZASY WYPOCZYNKOWE, WYPOCZYNEK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY, WYPOCZYNEK NIEDZIELNY, DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNO-OŚWIATOWĄ, SPORTOWĄ ITP.

Potrzeby korzystania z wczasów wypoczynkowych i możliwości ich uzyskania zilustrują następujące liczby: 1763 miejsca wczasowe w ośrodkach własnych i w biurach turystycznych opłacane są kwotą 2 mln 900 tys. zł. Uniwersytet dysponuje miejscami wypoczynkowymi w tak atrakcyjnych miejscowościach, jak: Zakopane, Jantar, Orłowo. Niestety, wykorzystanie miejsc nie wszędzie jest pełne. Na 171 miejsc w Ustrzykach wykorzystano ich zaledwie 77, w Kazimierzu na 352 miejsca wykorzystano 148. Z tych przykładów wynikałoby, że potrzeby wypoczynku w formie wczasów są w pełni zaspokojone. Nie jest to jednak zgodne z rzeczywistością, bowiem w okresie największego zapotrzebowania, a jest nim okres wakacji i przerw międzysemestralnych, potrzeby nie są w pełni zaspokajane. Najkorzystniej byłoby zawierać umowy z biurami turystycznymi, uwzględniając wyjątkowo te okresy, na które jest największa liczba zgłoszeń. Jest to jednak niemożliwe, bowiem kontrahenci narzucają terminy wynajmu kwater wydłużając okresy ich zajmowania. Częściowym rozwiązaniem byłyby zmiany w planach urlopowych pracowników, aby można było korzystać z miejsc wczasowych w ciągu całego roku.

Na działalność obejmującą wypoczynek dla dzieci i młodzieży wydano z zakładowego funduszu socjalnego w ubiegłym roku 670 tys. zł. Akcją tą objęto 306 dzieci, z których 25 wyjechało na kolonie letnie do NRD. W ubiegłym roku po raz pierwszy zorganizowano obóz żeglarski i obozy językowe. Obie formy cieszyły się dużą popularnością. Wszystkie dzieci ubiegające się o przyjęcie na kolonie i obozy miały zapewnione miejsca, ale nie zawsze zgodnie z życzeniami rodziców korzystały z wybranych miejscowości.

Dział Socjalny organizuje także wypoczynek w niedziele i dni świąteczne. Na ogół są to wycieczki jedno lub dwudniowe. Uczestniczyło w nich ogółem 500 osób. Zapotrzebowanie na tę formę wypoczynku jest dosyć duże, ale ze względu na brak środków lokomocji nie można zaspokoić wszystkich potrzeb.

Działalność kulturalno-oświatowa prowadzona jest głównie w formie organizowania koncertów oraz zakupu biletów do kin, teatrów i na imprezy estradowe. Działalnością tą objęci są pracownicy UMCS oraz ich dzieci.

Działalność sportowa — to wypożyczanie sprzętu sportowego oraz zatrudnianie instruktora wf, który prowadzi zajęcia z pracownikami. Ze względu na to, że najwięcej reflektantów na sprzęt turystyczno-sportowy zgłasza się w miesiącach wakacyjnych, planuje się zatrudnienie na ten okres odpowiedzialnego za sprzęt pracownika, co usprawni prowadzenie wypożyczalni.

Działalność socjalna obejmuje także pomoc materialną dla emerytów (zakup odzieży, opału itp.) oraz pomoc dla pracowników znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Do nowych form działalności socjalnej zaliczyć należy pomoc dla młodych małżeństw. Wśród wielu imprez o charakterze rozrywkowym na szczególną wzmiankę zasługują zabawy pracownicze dla dorosłych i dla dzieci.

Różnorodne formy działalności cieszą się dużą popularnością, w bieżącym roku przewidziany jest znaczny wzrost środków materialnych na te cele.

Elżbieta Mulawa-Pachoł

Z ŻYCIA PARTII

Zebrań Komitetu Uczelnianego PZPR, które odbyło się w dniu 28 lutego 1978 r., poświęcone było perspektywom rozwoju Uniwersytetu. Kolejne posiedzenie Komitetu Uczelnianego w dniu 31 marca br. dotyczyło opieki zdrowotnej nad pracownikami i studentami UMCS.

Od 11 kwietnia br. Egzekutywa KU PZPR posiada uprawnienia instancji stopnia podstawowego (Komitetu Zakładowego) w zakresie przyjmowania w poczet kandydatów i członków PZPR.

Dużą popularnością wśród pracowników i studentów Uniwersytetu cieszą się szkolenia środowiskowe w Uczelnianym Ośrodku Pracy Ideowo-Wychowawczej KU PZPR, prowadzone w formie seminariów lub dyskusji tematycznych. W ostatnim okresie odbyły się dwa takie spotkania. Międzyuczelniany Instytut Nauk Politycznych UMCS zorganizował dyskusję panelową nt. „Istota demokracji socjalistycznej i współczesnych form jej przejawiania się w Polsce”. Ostatnie spotkanie z udziałem gości z innych Uczelni przygotował Wydział BiNoZ. Wystąpienie dr. Grzegorza Nowaka „Zainteresowanie genetyki świata i życia na Ziemi” wzbudziło duże zainteresowanie w środowisku akademickim.

W ramach Studium Wiedzy o Partii rektor prof. dr hab. Wiesław Skrzydło wygłosił w Ośrodku bardzo ciekawy wykład inauguracyjny, poświęcony zasadom funkcjonowania i założeniom ideowym partii marksistowsko-leninowskiej. Kolejne interesujące spotkanie z tego cyklu prowadził dr Ziemowit J. Pietraś nt. praktycznej realizacji zasady kierowniczej roli partii w uczelni.

Wśród innych spotkań organizowanych w UOPIW na uwagę zasługuje Międzynarodowa Sesja Naukowa z okazji 100 rocznicy wyzwolenia Bułgarii oraz cykl spotkań środowiskowych, poświęconych problemom międzynarodowym.

Doradca Ministra Spraw Zagranicznych, Eugeniusz Szleper (były ambasador PRL w Peru) przedstawił „Aktualne trendy polityczne w Ameryce Łacińskiej”. W dniach od 15—21 kwietnia br. w UOPIW zorganizowana została wystawa Książki Radzieckiej, gdzie odbyło się także spotkanie z dr. hab. Edwardem Pałygą (byłym konsulem PRL w Brazylii), sekretarzem Naukowym COM, który mówił „O normalizacji stosunków między Kubą a Stanami Zjednoczonymi”. W spotkaniu tym uczestniczyli także goście z Akademii Rolniczej i Politechniki Lubelskiej.

Pod hasłem „Partia rozmawia z młodzieżą” na pytania studentów odpowiadał w dniu 21 kwietnia br. Władysław Kowal — sekretarz KW PZPR. W tym ciekawym spotkaniu, które trwało do późnych godzin wieczornych, uczestniczyli także kierownik Wydziału Nauki i Oświaty KW PZPR, Tadeusz Kącki, władze rektorskie oraz I sekretarz KU PZPR, Kazimierz Wiliński.

Zespół d/s pracy Masowo-Politycznej KW PZPR, rozwijając nowe formy oddziaływania na środowisko, założył fotograficzną kronikę wydarzeń oraz zorganizował wydawanie informatora, zawierającego streszczenia ciekawych artykułów z prasy społeczno-politycznej.

Aktualnie przygotowywana jest wystawa osiągnięć zasłużonych członków partii naszej uczelni.

Kazimierz Wiliński, Halina Opolska

Rada Społeczna UMCS

Pierwsze posiedzenie Rady Społecznej UMCS odbyło się 13 kwietnia 1970 r. Działalność jej reguluje ustawa z 5 grudnia 1958 r. o szkolnictwie wyższym, mówiąca o strukturze i zadaniach tego organu. Długoletnim sekretarzem RS UMCS jest doc. dr hab. Andrzej Wąsek.

W skład Rady Społecznej, zgodnie z postanowieniami ustawy, wchodzi poza przedstawicielami uczelni działacze polityczni, gospodarcy, społeczni, kulturalni, młodzieżowi z terenu miasta i makroregionu. Kadencja członka Rady, powołanego przez Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, trwa trzy lata. Ustawa, określając zadania RS, mówi o pogłębianiu więzi szkoły wyższej ze środowiskiem społecznym, gospodarczym i kulturalnym danego regionu. Sięgając do historii — pierwszymi przewodniczącymi RS UMCS byli pierwsi sekretarze KW PZPR w Lublinie: mgr Władysław Kozdra, a od 1971 r. dr Piotr Karpiuk. Obecnie na czele RS stoi Sekretarz KW PZPR w Lublinie mgr Tadeusz Mizera. Sekretarza Rady sprawowali kolejno doc. dr hab. Stanisław Tworek i dr Leszek M. Rouppeit, obecnie doc. dr hab. A. Wąsek. W skład Prezydium RS wchodzi także z urzędu rektor UMCS — początkowo prof. dr Zbigniew Lorkiewicz, obecnie zaś prof. dr hab. Wiesław Skrzydło.

Podczas pierwszego posiedzenia w dniu 13 kwietnia utworzono 3 zespoły: Zespół d/s Rozwoju Uniwersytetu z przewodniczącym mgr. T. Mizera, Zespół d/s Współpracy z Praktyką z przewodniczącym mgr. Stanisławem Sochajem, wicewojewódzą lubelskim, Zespół d/s Młodzieży Akademickiej z przewodniczącym mgr. Tadeuszem Kąckim.

Zespół d/s Rozwoju Uniwersytetu dyskutuje i rozważa na swoich posiedzeniach takie problemy, jak: rozwój studiów stacjonarnych, tworzenie nowych sekcji i specjalności, dostosowanie profilu studiów do potrzeb gospodarki, sprawy socjalno-bytowe pracowników UMCS. Członkowie Zespołu szczególnie dużo uwagi poświęcają sprawom inwestycji i remontów, a efekty tego są widoczne. Nowe domy studenckie F, G, H, AOS, Hotel Studenta Zaocznego wystawiają jak najlepsze świadectwo zaangażowania członków tego zespołu w sprawy UMCS.

Zespół d/s Współpracy z Praktyką ma na uwadze dalsze rozszerzanie współdziałania z zakładami przemysłowymi, organami administracji państwowej i jednostkami gospodarki społecznej. Dba o właściwe zorganizowanie studenckich praktyk robotniczych, o wyposażenie uczelni w nowoczesny sprzęt naukowo-dydaktyczny. Częstymi tematami na zebraniach tego Zespołu są sprawy związane z podnoszeniem kwalifikacji osób już pracujących drogą rozbudowy studiów wieczorowych, zawodowych, podyplomowych. Powstanie nowych kierunków studiów w punktach konsultacyjnych, coraz częściej podpisywane umowy z przemysłem są w znacznym stopniu zasługą tego Zespołu. Podczas posiedzeń dokonywana jest ocena realizacji tych umów. Z inicjatywy Zespołu doszło do spotkań Dyrekcji Instytutów UMCS z kierownictwem kilkunastu wielkich zakładów pracy naszego regionu, w wyniku czego opracowane zostały i są już realizowane nowe wspólne przedsięwzięcia naukowo-badawcze uczelni i zakładów pracy. (c.d. na str. 12)

Plenarne posiedzenie RS UMCS otwiera jej przewodniczący tow. Tadeusz Mizera

DNI LUBLINA W WIEDNIU

W tym roku tradycyjne już Dni Polskie w Wiedniu przebiegały pod hasłem „Lublin gruest Wien”. Po Warszawie, Krakowie i Katowicach — tym razem mieszkańcom stolicy Austrii zaprezentował się Lublin i województwo lubelskie, ukazując swój dorobek i możliwości, swą tradycję i dzień dzisiejszy. W wiedeńskich imprezach poświęconych Lublinowi i regionowi lubelskiemu uczestniczyła ok. 100-osobowa grupa przedstawicieli mieszkańców województwa, w tym Zespół Tańca Ludowego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej i zespół orkiestralny Filharmonii Lubelskiej. Na czele delegacji oficjalnej stali: sekretarz KW PZPR Ewa Krajewska, wojewoda lubelski Mieczysław Stępień, I sekretarz KM PZPR Stanisław Mantyka i prezydent miasta Lublina Stanisław Bora. Przedstawicielami życia naukowego Lublina w czasie obchodów w Wiedniu byli: rektor UMCS prof. dr hab. Wiesław Skrzydło, profesor naszego uniwersytetu, wiceprzewodniczący Lubelskiego Towarzystwa Naukowego prof. dr hab. Grzegorz L. Seidler oraz doc. dr Władysław Kucharski, dyrektor Polonijnego Centrum Kulturalno-Oświatowego UMCS. Wśród gości zaproszonych przez wiedeńskich organizatorów znaleźli się przedstawiciele lubelskiego Koła Towarzystwa Polsko-Austriackiego — prezes prof. dr hab. Władysław Ćwik oraz sekretarz mgr Marek Zdrojewski.

Imprezą otwierającą Dni Lublina w Wiedniu była sesja popularnonaukowa zorganizowana staraniem Polonijnego Centrum Kulturalno-Oświatowego UMCS oraz Związku Polaków „Strzecha” w Austrii. Sesji przewodniczyli kolejno: prezes „Strzechy” prof. dr Jacek Łukaszczyk oraz rektor UMCS W. Skrzydło. Na treść sesji złożyły się referaty dwóch wiedeńczyków: profesora Uniwersytetu Wiedeńskiego Guenthera Wytrzensa „Niektóre aspekty współpracy austriacko-polskiej” i inż. Bolesława Gaickiego — „Główne kierunki działalności Związku Polaków w Austrii „Strzecha” oraz przedstawiciela Lublina W. Kucharskiego — o wynikach badań lubelskiego ośrodka naukowego nad dziejami Polonii austriackiej. Referaty spotkały się z wielkim zainteresowaniem licznie zebranych słuchaczy.

W obu „wiedeńskich” referatach wskazano na historię kontaktów polsko-austriackich utrwalonych związkami dynastycznymi (zwłaszcza między Habsburgami a Jagiellonami), na momenty wspólnych poczynań militarnych, ukoronowane odsieczą wiedeńską króla Jana III Sobieskiego oraz na rolę i działalność Polaków w życiu politycznym, gospodarczym i kulturalno-artystycznym Austrii w dobie rozbiorów, gdy część ziem polskich znalazła się w obrębie polityczno-administracyjnego oddziaływania Wiednia. Na tym tle uwypuklona została geneza i losy polskich stowarzyszeń w Austrii przed rozpadem monarchii habsburskiej, w okresie międzywojennym oraz po II wojnie światowej.

Referat W. Kucharskiego wskazał na wiodącą rolę lubelskiego Centrum Polonijnego w dziele gromadzenia źródeł do dziejów Polonii austriackiej oraz jej znaczenia we współczesnej Austrii. Autorzy związani z Centrum (głównie — jego dyrektor doc. Kucharski i obecny konsul generalny PRL w Wiedniu, Zbigniew Tomkowski) mają na swym koncie wiele publikacji związanych tematycznie z austriackim ruchem polonijnym, przygotowali również szereg wystaw eksponowanych w Polsce i Austrii. Na szczególną uwagę zasługuje książka W. Kucharskiego i Z. Tomkowskiego pt. *Polonia w Austrii*, wydana w Lublinie w r. 1976. W planach edytorskich znajdują się dalsze prace publicystyczne i naukowe związane z polonią austriacką (w tym dwie prace doktorskie i jedna rozprawa habilitacyjna). Zgromadzono wiele interesujących materiałów źródłowych, fotokopii rzadkich wydawnictw i unikalnych czasopism, relacji działaczy polonijnych itp. Dużą rewelacją było ujawnienie przez W. Kucharskiego faktu odkrycia przezeń materiałów odnoszących się do działalności nielegalnych związków młodzieży polskiej w Austrii przed Wiosną Ludów, w latach trzydziestych XIX w.

W dyskusji nad wygłoszonymi referatami, która odbyła się po 3-dniowej przerwie, zabrali głos członkowie działacze „Strzechy”: prof. J. Łukaszczyk, inż. B. Gaicki, inż. M. Jurek, W. Nettel i W. Maxymowicz oraz Lublinianie: rektor prof. W. Skrzydło, prof. W. Ćwik, mgr S. Leszczyński i mgr M. Zdrojewski. W wypowiedziach W. Ćwika i M. Zdrojewskiego, jak również w podsumowaniu dyskusji doc. W. Kucharskiego, znalazło się miejsce na podkreślenie roli lubelskiego koła TPA w dziele rozwoju współpracy polsko-austriackiej i wzajemnego zbliżenia.

Udaną ekspozycję pt. „Lublin przedstawia się” otwarto w dniu 19 stycznia w lokalu Instytutu Polskiego, placówki kierowanej przez znanego reżysera Jerzego Passendorfera. Pokazano wyroby największych fabryk i zakładów Lublina

oraz województwa. Osobny dział prezentował sztukę ludową i przemysł artystyczny regionu lubelskiego.

Niezapomnianym wydarzeniem było przyjęcie polskiej delegacji przez Prezydenta Republiki Austriackiej Dr. Rudolfa Kirchschaegera. Prezentacja gości odbyła się w rezydencji głowy państwa w Hafburgu, w słynnej sali cesarsowej Marii Teresy. Prezentacji dokonał prezydent TAP dr J. Kanitzer, który wygłosił również wstępne przemówienie. Prezydent R. Kirchschaeger w swej odpowiedzi dał wyraz zadowoleniu, że tym razem region lubelski czyni krok ku dalszemu zbliżeniu polsko-austriackiemu. Wszyscy obecni obejrżeli pełen dynamizmu i wirtuozerii, młodzieńczej werwy i fantazji występ Zespołu Tańca Ludowego UMCS. Następnie, poza protokołem, Prezydent R. Kirchschaeger osobiście oprowadził lubelskich gości po swej rezydencji.

Po wizycie w Hafburgu, w pobliskim pałacu Palffy otwarto wystawę lubelskiego malarstwa i ekslibrisu. Na wystawie eksponowano obrazy 15 lubelskich twórców. Obrazy wzbudziły duże zainteresowanie zwiedzających.

Wysoką ocenę znawców zyskała, będąca częścią tej ekspozycji, wystawa ekslibrisów lubelskich ze zbiorów dr. Stefana Wojciechowskiego. Wystawa ta została zainicjowana i wysłana do Wiednia przez lubelskie Koło Towarzystwa Polsko-Austriackiego.

Bezpośrednio po otwarciu wystawy zaproszono obecnych do sali w Pałacu Palffy, gdzie prof. G. L. Seidler w wygłoszonym po niemiecku wykładzie pt. „Der Beitrag Lublina zur Kultur und Wissenschaft Polens” ukazał w syntetycznym skrócie dzieje miasta Lublina i jego rolę w życiu naukowym i kulturalnym Polski od czasów średniowiecza aż po lata Polski Ludowej. W ten ostatni okres wkroczyło miasto jako tymczasowa stolica odradzającego się państwa i rozwinięto się dynamicznie jako centrum przemysłu i życia gospodarczego, tętniący życiem ośrodek akademicki. Prof. Seidler w swym pięknym i porywającym odczycie mówił o znakomitych lublinianach — tych z urodzenia i tych z wyboru — wskazał na wspaniałe, humanistyczne tradycje tolerancyjne i zawsze otwartego na postępowie Lublina oraz na perspektywę jego dalszego rozwoju — zwłaszcza w dziedzinie kultury i nauki.

W salach hotelu Schaebrunn pod hasłem „Lublin gruest Wien” odbył się tradycyjny „Bal Polski”. Oprawę muzyczną balu powierzono „Lubelskiej Jedenastce” z Filharmonii Lubelskiej im. H. Wieniawskiego; w przerwach tańców występował Zespół Tańca Ludowego UMCS.

Bal, w którym wśród wielu gości uczestniczyły osobistości ze sfer rządowych Austrii i ambasador PRL z małżonką, uznany został przez uczestników za imprezę nader udaną.

Ogólnego podsumowania całości „Dni Lublina w Wiedniu” dokonano w czasie uroczystego obiadu wydanego przez Towarzystwo Austriacko-Polskie na cześć gości z Lublina w hotelu Schaebrunn w dniu 21 stycznia. Ocena ta wypadła bardzo pomyślnie.

W imieniu wszystkich Polaków uczestniczących w wiedeńskich Dniach Lublina, imprezie stanowiącej udany krok w rozwoju współpracy polsko-austriackiej, wiedeńskim gospodarzom — organizatorom dni, a w szczególności dr. Theodorowi Kanitzerowi, podziękował dyrektor generalny Ministerstwa Spraw Zagranicznych PRL Karol Nowakowski. To był ostatni, miły akcent lubelsko-wiedeńskich uroczystości.

Władysław Cwik

Awanse

Tytuły profesora nadzwyczajnego w naszej Uczelni otrzymali: doc. dr hab. Kazimierz Karczmarski z Zakładu Systematyki i Geografii Roślin, doc. dr hab. Wojciech Warakomski z Zakładu Meteorologii i Klimatologii, doc. dr hab. Jan Szreniawski, prodziekan Wydziału Prawa i Administracji.

Nominacje na profesora zwyczajnego otrzymał prof. dr hab. Bohdan Rodkiewicz, kierownik Zakładu Anatomii i Cytologii Roślin, na stanowisko docenta powołana została dr hab. Alicja Pomorska, kierownik Zakładu Finansów i Rachunkowości na Wydziale Ekonomicznym.

Jubileusze

W dniu 12 stycznia 1978 r. doc. dr Janina Wysocka-Lisek rozpoczęła 26 rok pracy w UMCS. Na spotkaniu z władzami uczelni, przedstawicielami KZ PZPR i Rady Zakładowej ZNP podzieliła się ona wrażeniami ze swojej pracy, szczególnie ciepło wspominając profesora Włodzimierza Hubickiego. Wręczyła rektorowi UMCS wydrukowaną swoją rozprawę habilitacyjną poświęconą badaniom efektu matrycowego w analizie spektrograficznej pierwiastków ziem rzadkich.

WSPÓLPRACA Z ZAGRANICĄ

Ostatnie lata działalności UMCS przyniosły nowe kontakty z zagranicznymi ośrodkami akademickimi. W r. 1976 podpisano umowę z Lock Haven State College (USA), a w r. 1977 uzyskano zgodę na podpisanie umowy z Uniwersytetem Leopolda Franzena w Innsbrucku. Początki kontaktów zagranicznych z innymi uniwersytetami były skromne. Najdłuższą historię mają wzajemne kontakty UMCS z Uniwersytetem Iwana Franko we Lwowie. Podpisanie umowy odbyło się wprawdzie w 1964 r., ale kontakty zapoczątkowane były już w 1956 r. Współpraca z tą uczelnią obejmuje takie dyscypliny, jak: historia, prawo, historia literatury i geografia. W 1976 r. oba uniwersytety i ich komitety uczelniane (PZPR i KPZR) zorganizowały w Lublinie konferencję naukową nt. „Marksistowsko-Leninowskie wychowanie studentów”. Materiały z tej konferencji w dwóch wersjach językowych ukazały się drukiem w styczniu 1977 r. W roku ubiegłym prawnicy z obu uczelni wydali monografię pt. *Rozwój demokracji socjalistycznej*, a do druku złożone zostały wspólne prace historyków — *Jedność polskiego i ukraińskiego ludu pracującego w walce o socjalizm (1917—1939)* oraz historyków literatury — dotyczące aktualnych zagadnień polsko-radzieckich pt. *Mosty przyjaźni*.

Umowa z Uniwersytetem w Erewaniu przewiduje wymianę informacji naukowych, organizowanie wspólnych konferencji, sympozjów, wyjazdy pracowników naukowych i studentów. Współpracą z tym ośrodkiem zainteresowane są takie dyscypliny, jak: chemia, nauki biologiczne, filozofia, historia i prawo. Historycy obu uniwersytetów pracują nad studiami z historii związków polsko-armeńskich. W 1974 r. zorganizowana została w Erewaniu sesja naukowa poświęcona 30-leciu powstania PRL, w której uczestniczyła delegacja naszej uczelni. Materiały z tej sesji opublikowane zostały w Erewaniu. Pozycja otrzymała tytuł *Brackoje sotrużestwo*. W r. 1976 Instytut Chemii zorganizował wspólną sesję, na temat współczesnych problemów chemii. W ubiegłym roku odbyła się pod kierunkiem prof. dr hab. Mirosławy Zakrzewskiej-Dubasowej konferencja naukowa „Wielki Październik i Drogi Rozwoju Socjalizmu”, poświęcona zwycięstwu Wielkiego Października.

Podpisana w 1971 r. umowa z Uniwersytetem Aleksandra I. Cuza w Jassach realizowana jest w zakresie nauk przyrodniczych, humanistycznych, prawnych, matematyczno-fizyczno-chemicznych. W Zakładzie Filologii Romańskiej UMCS zatrudniany jest od lat lektor języka rumuńskiego. W zakresie wymienionych nauk prowadzone są ożywione dwustronne konsultacje i wymiana doświadczeń naukowych, jak również dwustronna wymiana studenckich praktyk pedagogicznych.

Umowa z Uniwersytetem Pałackiego w Ołomuńcu podpisana została w r. 1972. Współpracą zainteresowane są głównie Instytut Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej, Instytut Filologii Polskiej, Wydział Pedagogiki i Psychologii oraz Zakład Logopedii.

W 1973 r. zorganizowano w Bibliotece Głównej UMCS wystawę kopernikańską, która następnie była eksponowana w Ołomuńcu. Wzajemne kontakty pozwalają zainteresowanym instytutom organizować wspólne sesje i sympozja naukowe oraz służyć bezpośrednio wymianie poglądów i doświadczeń w zakresie pracy dydaktycznej i wychowawczej.

Umowa o bezpośredniości współpracy z Uniwersytetem Lajos Kosutha w Debreczynie, podpisana w 1968 r., interesuje przedstawicieli takich dyscyplin naukowych, jak: historia, matematyka, fizyka, chemia, nauki przyrodnicze, ekonomiczne, polityczne i filozoficzne. Pracownicy naukowcy z Debreczyna często odwiedzają nasz uniwersytet, biorąc aktywny udział w organizowanych przez uczelnię konferencjach i sesjach naukowych.

Jedną z ostatnich zawartych jest podpisana w r. 1975 umowa z Uniwersytetem w Lecce. Kontakty z włoską nauką datują się od r. 1968, kiedy została podpisana umowa z Uniwersytetem w Modenie. Przewiduje ona wymianę dwu samodzielnych pracowników nauki (dyscypliny ścisłe i humanistyczne), którzy prowadzą wykłady. Umowa daje też podstawy do prowadzenia wymiany publikacji naukowych, informatorów i spisów wykładów. W 1970 r. profesor tamtejszego uniwersytetu Paolo Buffa otrzymał tytuł doktora honoris causa UMCS. Umowa z Uniwersytetem w Lecce objęła współpracą takie dyscypliny naukowe, jak: historia, filozofia i historia kultury. Prowadzone są też studia nad Vaninim, późnorenesansowym arystotelizmem oraz innymi kierunkami myśli filozoficznej XVI i XVII w.

(c.d. na str. 9)

Komputer R-32

12 stycznia br., z udziałem władz UMCS, przedstawicieli MnSzWiT, organizacji politycznych i zaproszonych gości odbyła się w Zakładzie Metod Numerycznych Instytutu Matematyki UMCS uroczystość oddania do użytku nowo zainstalowanego komputera (trzeciej generacji maszyn cyfrowych) R-32, zwanego bardziej oficjalnie „Systemem Komputerowym Jednolitego Systemu EMC typ EC-1032”.

Jakie są przyczyny tak uroczystej oprawy aktu uruchomienia nie pierwszego przecież na UMCS komputera? Uczelniana informatyka wystartowała w r. 1965. Na pewno nie tylko wysoki, kilkudziesięciomilionowy koszt tej inwestycji (łącznie z adaptacją sali pod instalację komputera i zakupem urządzeń klimatyzacyjnych), stanowi o jej znaczeniu. Spróbujmy porównać niektóre elementy charakterystyki użytkowej dotychczasowego i nowego wyposażenia komputerowego, zainstalowanego w ZMN, gdzie do niedawna pracowały tylko dwie maszyny „drugiej generacji” Odra 1204.

Centralna część komputera R-32 (tzw. procesor centralny) jest 5-krotnie szybsza (ok. 300 tys. operacji arytmetycznych typu „dodawania dwóch liczb” na sekundę — oczywiście mnożenie i dzielenie trwają nieco dłużej) niż w Odrze 1204. Przy tym pojemność pamięci głównej (operacyjnej) nowego komputera jest także 5-krotnie większa niż starego. Oznacza to nie tylko możliwość wykonania pracy, która wymagała zaangażowania Odry 1204 np. na 5 godzin — w ciągu jednej godziny, ale także możliwość realizacji znacznie większych objętościowo zadań (dotychczas trzeba było w takim przypadku zlecać ich przeliczenie poza uczelnią, jak np. w wielu zadaniach badawczych Instytutu Fizyki) przy użyciu nowego sprzętu.

Tzw. peryferyjne wyposażenie R-32 również wnosi nową jakość, umożliwiając rozwiązywanie problemów dotychczas przez nasz ośrodek nie podejmowanych. Chodzi mianowicie o tzw. „pamięć zewnętrzną” na dyskach magnetycznych. W porównaniu z pamięcią zewnętrzną Odry 1204 (bębny magnetyczne) różnica ma charakter nie tylko ilościowy (4000 razy większa pojemność przy tej samej, rzędu ułamka sekundy, długości czasu niezbędnego dla dotarcia do dowolnego fragmentu informacji), ale przede wszystkim jest to różnica jakościowa: pamięć bębnowa nie daje się zdemontować w celu zmagazynowania zapisów informacji „na półce bibliotecznej”, natomiast pakiety dysków magnetycznych są nośnikami informacji łatwo wymiennym, a co za tym idzie, ilość nagromadzonych zapisów informacji może być praktycznie dowolnie duża — choć bezpośrednio połączenia z komputerem mogą w danym momencie mieć tylko 4 pakiety dyskowe o łącznej pojemności równoważnej książce o 12 tys. stron, zadrukowanej na każdej stroniej 40 wierszami tekstu po 60 znaków w wierszu. Dużo to, choć z drugiej strony o wiele za mało np. dla pomieszczenia pełnego katalogu księgozbioru Biblioteki Głównej (na to trzeba będzie poczekać do czasu wyposażenia komputera w dalsze urządzenia pamięciowe — dopiero wtedy można będzie zorganizować sprawny bank informacji bibliotecznej).

Wiele jest zagadnień, związanych zarówno z pracą badawczą (przewiduje się np. opracowanie banku informacji o pieśni ludowej na użytek folklorystów), jak z administrowaniem uczelnią (centralny system rejestracji danych o studentach: dane osobowe, postępy w nauce, pomoc materialna itp.), które już przy użyciu takiego sprzętu można śmiało zacząć realizować. To wyposażenie, a także oprogramowanie nowego komputera (przystosowane do zadań przetwarzania danych na języki programowania, których pozbawiona jest Odra 1204, a których aż trzy do wyboru ma R-32), ułatwia prowadzenie dydaktyki na kierunkach niematematycznych, jak ekonomia i prawo, które dotąd musiały ilustrować zajęcia zwiedzaniem obcych ośrodków (jak ZETO) wyposażonych w sprzęt przystosowany do rozwiązywania zadań charakterystycznych dla tych dyscyplin.

R-32 jest systemem „wieloprogramowym” — jego procesor może w pewnym sensie „równocześnie” (tak, jak szachista rozgrywający symultanekę z kilkoma na raz przeciwnikami) rozwiązywać kilka różnych zadań. Umożliwi to w przyszłości, po zakupieniu specjalnego wyposażenia peryferyjnego, zainstalowanie tzw. końcówek abonentkich w instytutach i działach administracji. Użytkownicy tych końcówek będą obsługiwani przez komputer (pozornie) równocześnie, uzyskując w krótkim czasie niezbędne informacje z komputerowego banku danych, w trybie łatwej konwersacji z komputerem w języku zbliżonym do naturalnego (pytania i odpowiedzi po polsku).

Wspomniana tu kilkakrotnie możliwość rozbudowy zestawu R-32 jest konsekwencją faktu, iż komputer ten należy do tzw. „Jednolitego Systemu” (typoszereg „RIAD”) maszyn cyfrowych budowanych w krajach RWPG na bazie identycznych założeń konstrukcyjnych i normatywów. Zmiana charakterystyki użytkowej zestawu następować może dzięki temu nie drogą zakupu całkiem nowego komputera, ale przez dołączenie lub wymianę elementów zestawu (procesora, pamięci, urządzeń drukujących itp.). Piękny to przykład efektywności współpracy międzynarodowej. Nasz zestaw R-32 prócz urządzeń produkcji krajowej obejmuje także urządzenia radzieckie, czeskie oraz bułgarskie (wspomniana pamięć dyskowa), współdziałające ze sobą harmonijnie jako jeden „system cyfrowy”. Nasz komputer R-32 jest pierwszym komputerem w mieście, a drugim w regionie (po WSK w Świdniku), zaś użytkowany jest nie tylko przez jednostki uczelni, ale także przez zakład obliczeniowy ZETO, dzięki czemu od samego początku współczynnik wykorzystania tego drogiego sprzętu znacznie przekracza normatywy przewidziane dla okresu rozruchu. Wykorzystanie to będzie w ciągu br. systematycznie wzrastać i kto wie, czy już za kilka lat nie trzeba będzie części urządzeń (np. procesora) wymienić na doskonalsze (np. typu R-45), aby sprostać potrzebom dydaktyki, prac badawczych i administracji uczelni, a współużytkownicy — będą musieli postarać się o własny sprzęt.

Swiatomir Ząbek

Komisja Kultury ZNP UMCS

Początek nowego roku jest okazją do dokonania analizy, oceny i podsumowania działalności w okresie minionych ostatnich 12 miesięcy. Komisja Kultury Rady Zakładowej ZNP przy UMCS w obecnym składzie działa od dwóch lat. Swoją aktywność zawdzięcza w dużej mierze inicjatywie przewodniczącego — dr. Mieczysława Buczyńskiego, którego entuzjazm udziela się pozostałym członkom. Z jego inicjatywy postanowiono, aby wszystkie grupy związkowe miały swoich przedstawicieli w Komisji Kultury jako łączników i informatorów szerokiego kręgu pracowników. Nie udało się tego w pełni zrealizować i do chwili obecnej Wydział Prawa i Administracji, Międzyuczelniane Instytuty: Filozofii i Socjologii oraz Nauk Politycznych i Instytut Chemii jeszcze nie wytypowały swoich przedstawicieli, a szkoda, gdyż pracowników tych jednostek omijają niechybnie ciekawe imprezy.

Prace komisji przebiegały w kilku kierunkach: 1) imprezy w Klubie Pracownika UMCS w Chatce Zaka (spotkania z ciekawymi ludźmi, pokazy kosmetyczne, wieczory brydżowe, koncerty kameralne i wieczorki taneczne); 2) imprezy dla dzieci (filmy, przedstawienia w Teatrze Lalki i Aktora, koncerty symfoniczne); 3) imprezy dla dorosłych (filmy, koncerty kameralne i symfoniczne, teatry, opera, operetka i imprezy estradowe); 4) współpraca z Działem Spraw Socjalnych przy organizowaniu choinki, dnia dziecka, dnia kobiet itp.

Dzięki współpracy z Państwową Filharmonią im. H. Wieniawskiego w Lublinie pracownicy uczelni mieli możliwość wysłuchania koncertów w wykonaniu tak znakomitych artystów, jak: Andrzej Hiolski, Jerzy Gaczek, Zofia Rysiówna, Józef Stempel, Krzysztof Jakowicz, Krystyna Borucińska, Kazimierz Przyłubski, Aleksandra Zawieruska, Jacek Weiss, Małgorzata Kazanowska, Henryk Cieszkowski, Joanna Małgorzatkiewicz, Zofia Wilma Bagniak, Pulvio Leoffredi, Helena Debichowa, Jan Kobuszewski oraz chóru akademickiego z Dakoty w USA.

Główną trudnością w organizowaniu imprez muzyczno-poetyckich stanowi brak odpowiednich pomieszczeń i fortepianu koncertowego. Pewne nadzieje na poprawę tego stanu łączy komisja z oddaniem do użytku nowego gmachu rektora, gdzie zaplanowane zostały pomieszczenia na klub pracowników. Zamknięciem rocznych prac komisji było zorganizowanie tradycyjnego balu sylwestrowego dla pracowników uczelni. Plany działalności Komisji Kultury na r. 1978 są nie mniej bogate niż działalność w r. 1977. Oprócz sprawdzonych i cieszących się powodzeniem imprez planuje się: powstanie dyskusyjnego klubu filmowego, zwiększenie częstotliwości wyjazdów do teatrów warszawskich (średnio trzy w miesiącu), zorganizowanie wycieczek połączonych z koncertami do Zelazowej Woli, Łańcuta, Kozłówki, Parczewa, Krasiczyna.

Czy plany imprez, tak szeroko rozwinięte przez Komisję Kultury, zostaną w pełni zrealizowane, uzależnione będzie jednak od limitu finansowego, przyznanego na ten rodzaj działalności.

Marta Jezierowska

Sylwetki profesorów

Prof. dr EUGENIUSZ MODLIŃSKI

W br. przypadają 75 urodziny prof. dr. Eugeniusza Modlińskiego — organizatora i kierownika Katedry Prawa Pracy UMCS w latach 1955—1975.

Profesor zwyczajny dr Eugeniusz Modliński urodził się 28 marca 1903 r. w Żarkach na terenie Zagłębia Śląsko-Dąbrowskiego, w rodzinie inteligencji pracującej. Szkołę średnią ukończył w 1921 r. w Zawierciu. W latach międzywojennych, pracując zawodowo, odbył wyższe studia prawnicze, zakończone dyplomem na Wydziale Nauk Polityczno-Społecznych w Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie. Na tej podstawie uzyskał w 1945 r. stopień magistra praw w Uniwersytecie Łódzkim.

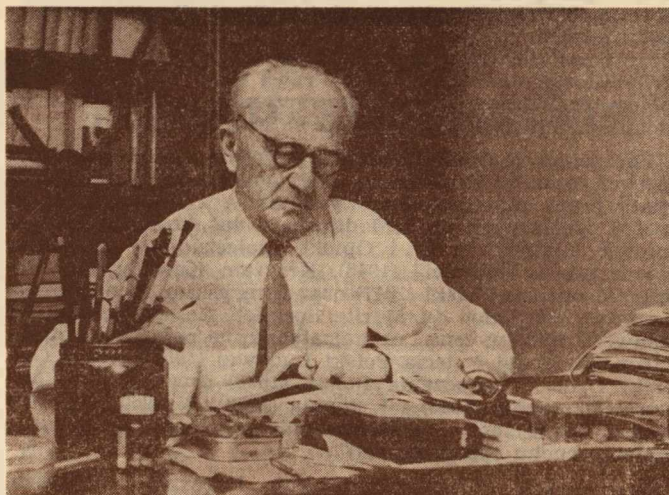
Stałą pracę zawodową podjął w 1923 r. jako instruktor w Towarzystwie Uniwersytetu Robotniczego, a później w klasowym związku zawodowym. Od 1927 r. do wybuchu wojny zatrudniony był w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej, gdzie brał aktywny udział w prowadzonych wówczas pracach legislacyjnych z zakresu ubezpieczeń społecznych. Jest współautorem tzw. ustawy scaleniowej z 28 III 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym oraz głównym współautorem ustawy z 28 VII 1939 r. o sądach ubezpieczeń społecznych. Jego wybitny wkład w opracowanie tych bardzo ważnych dla świata pracy i znakomitych pod względem techniki legislacyjnej aktów prawnych został uhonorowany Złotym Krzyżem Zasługi, przyznany Profesorowi po raz pierwszy w 1939 r. W czasie okupacji przebywał w Warszawie, a po powstaniu — w Krakowie i Zakopanem, pracując w tamtejszych ubezpieczeniach społecznych.

Po wyzwoleniu Profesor kierował powojenną odbudową ubezpieczeń społecznych na terenie kraju i ich organizacją na Ziemiach Odzyskanych. W maju 1945 r. został dyrektorem Pomorskiego Oddziału Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń, skąd we wrześniu 1945 r. przeszedł na stanowisko dyrektora Departamentu Ubezpieczeń i radcy Ministra Pracy i Opieki Społecznej, na stanowisku tym pozostał do końca 1950 r.

W tym samym czasie prof. Modliński zaangażował się mocno w pracę naukowo-dydaktyczną w szkolnictwie wyższym, prowadząc od maja 1945 r. wykłady zlecone z prawa pracy i ubezpieczeń społecznych w Wyższej Szkole Handlowej w Poznaniu, a następnie od 1946 r. wykłady zlecone z ubezpieczeń społecznych w Uniwersytecie Warszawskim. W 1946 r. uzyskał stopień naukowy doktora praw w Uniwersytecie Jagiellońskim na podstawie rozprawy nt. *Sądy ubezpieczeń społecznych jako szczególne sądy administracyjne*, opublikowanej w tym samym roku nakładem Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej. Od 1947 do 1950 r. pełnił funkcję kierownika Katedry Polityki Społecznej i wykładowcy prawa pracy w Akademii Nauk Politycznych w Warszawie. W latach 1951—1963 kierował jednym z zakładów badawczych w Centralnym Instytucie Ochrony Pracy. W 1954 r. Centralna Komisja Kwalifikacyjna dla Pracowników Naukowych nadała mu tytuł naukowy docenta.

W Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej prof. Modliński pracował przez lat osiemnaście — od września 1955 r. do września 1973 r. najpierw w Katedrze Prawa Cywilnego, a następnie od 1956 r. jako kierownik nowo utworzonej Katedry Prawa Pracy. Tutaj uzyskał tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego (1958 r.) i zwyczajnego (1966 r.). Szczególnie duże zasługi położył jako organizator i wieloletni kierownik tej katedry. Mimo obiektywnych trudności, jakie przeżywała w tym okresie nie okrzepła jeszcze nauka prawa pracy — głównie z powodu braku opracowań dydaktycznych — wyszkolił w latach swojej pracy w uniwersytecie kilkudziesięciu magistrów. Przez cały okres pracy w naszej uczelni prof. Modliński prowadził otwarte seminarium doktorskie, w którym obok pracowników nauki brało udział szerokie grono prawników-praktyków, także z innych miast uniwersyteckich. Profesor był promotorem 5 ukończonych przewodów doktorskich i mimo że od 1975 r. przeszedł na emeryturę z kształcenia młodych pracowników nauki nie zrezygnował.

Jego pierwsza samodzielna praca naukowa *Ubezpieczenia od wypadków* ukazała się już w 1932 r. Obecnie ma w swym bogatym dorobku naukowym ponad 200 publikacji, z czego ok. 130 powstało w okresie pracy w uniwersytecie. Wśród nich jest parę książek, kilkanaście recenzji, a pozostałe — to większe i mniejsze studia oraz artykuły naukowe. Opublikował około 30 opracowań w językach obcych, przeważnie w zagranicznych periodykach naukowych bądź w opracowaniach materiałów kongresów międzynarodowych.

Kierunki zainteresowań naukowych prof. Modlińskiego są rozliczne. Należy do nich bezpieczeństwo i higiena pracy. Badania naukowe w tym zakresie zaowocowały kilkunastoma publikacjami. Ich myślą przewodnią jest teza, że sprawy bhp stanowią integralny element technologii i organizacji produkcji, która znalazła wyraz w ustawie z 1965 r. o bhp. Główną ideą opracowań poświęconych zagadnieniu świadczeń odszkodowawczych dla ofiar wypadków przy pracy i chorób zawodowych jest pełne wyrównanie szkód materialnych doznanych przez pracowników i ich rodziny w związku z pracą. Tej sprawie poświęcone jest m. in. obszerne studium opublikowane w 1971 r. w *Annales UMCS*.

W publikacjach na temat inspekcji pracy Profesor walczył o przywrócenie pełnej właściwości inspekcji pracy oraz zniesienie branżowej struktury organizacyjnej inspekcji w celu wzmocnienia i usprawnienia tego organu stojącego na straży uprawnień pracowników. Pierwszy z tych postulatów został zrealizowany w ustawie z 1965 r. o bhp, drugi dotychczas nie został uwzględniony w legislacji.

Wystąpienia Profesora w zakresie odpowiedzialności za wykroczenia w dziedzinie stosunków pracy miały na celu głównie zharmonizowanie szczególnej odpowiedzialności za wykroczenia przeciwko prawom pracownika z powszechnym systemem odpowiedzialności za wykroczenia i wzmocnienie roli tej szczególnej odpowiedzialności jako jednej z ważniejszych gwarancji praworządności w stosunkach pracy.

Ubezpieczenia społeczne to dziedzina, w której prof. Modliński zajmuje czołową pozycję w polskiej nauce prawa, będąc jednocześnie w swoim czasie wybitnym praktykiem tej dyscypliny. Najcelniejszą pozycję z tego zakresu stanowi monografia *Podstawowe zagadnienia prawne ubezpieczeń społecznych*, wydana pod auspicjami PAN w r. 1968. W tej pionierskiej pracy Profesor przedstawił w ujęciu teoretycznym podstawowe instytucje prawne, na których opiera się cały system świadczeń z ubezpieczeń społecznych, dając wyraz nowemu spojrzeniu na charakter prawny stosunku ubezpieczenia społecznego. Monografia wzbudziła żywe zainteresowanie także za granicą. W ostatnich latach wiele bardzo zaangażowanych, polemicznych prac poświęcił Profesor udowodnieniu celowości istnienia ubezpieczeń społecznych i walce o ich utrzymanie w krajach socjalistycznych. Słuszność Jego stanowiska w tej sprawie została potwierdzona przez ostatnie ustawy konstytucyjne tych krajów.

Następne, nie mniej ważne grupy tematyczne — to sądownictwo administracyjne, a w tym głównie b. sądy ubezpieczeń społecznych jako szczególne sądy administracyjne, sądownictwo społeczne oraz w ostatnich latach — walka z alkoholizmem na gruncie stosunków pracy. W okresie przed wydaniem kodeksu pracy szereg prac poświęcił Profesor zagadnieniom porządkowania i kodyfikacji prawa pracy.

Jak widać z powyższego przedstawienia głównych kierunków badań naukowych Profesora Modlińskiego, dotyczą one zawsze spraw bardzo istotnych w danym okresie dla naszego społeczeństwa. Jest to przejaw ogromnej wrażliwości Profesora na potrzeby człowieka, na krzywdę i niesprawiedliwość oraz wycucia wymagań czasu. Trzeba też podkreślić, że po przejściu w 1973 r. na zasłużoną emeryturę Profesor nie zwolnił bynajmniej tempa pracy naukowo-badawczej, która owocuje coraz nowymi publikacjami.

Obszerny i wielostronny dorobek naukowy stawia Profesora w rzędzie najwybitniejszych współczesnych uczonych-prawników w Polsce. Utrzymuje też Profesor żywe kontakty z przedstawicielami nauki zagranicznej krajów socjalistycznych i niektórych zachodnich. Wygłosił szereg wykładów w zagranicznych uniwersytetach (Moskwa, Leningrad, Paryż i in.). Jest aktywnym członkiem Sekcji Polskiej Międzynarodowego Stowarzyszenia Prawa Pracy i Ubezpieczenia Społecznego, a z krajowych stowarzyszeń naukowych m. in. członkiem Lubelskiego Towarzystwa Naukowego.

Za zasługi w organizowaniu po wojnie ubezpieczeń społecznych oraz w zawieraniu przez Polskę korzystnych dla świata pracy między państwowych umów z dziedziny ubezpieczeń społecznych prof. Modliński został odznaczony — na wniosek Ministra Pracy i Opieki Społecznej — „Medalem Zwycięstwa i Wolności” (1945), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1947) oraz francuskim odznaczeniem „La croix d'Officier du Mérite Sociale”. Zaś za działalność badawczą, dydaktyczną i organizatorską na polu nauki otrzymał m. in. Medal X-lecia Polski Ludowej (1954), Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski (1968) oraz nagrody Ministra: II stopnia (1968) i I stopnia (1973). W 1960 r. zostało Mu przyznane społeczne odznaczenie „Odznaka zasłużonego działacza ruchu spółdzielczego”.

Brał czynny udział w Zrzeszeniu Prawników Polskich, zwłaszcza w przygotowywaniu i realizacji programów szerokiej ogólnokrajowej akcji szkolenia pracowników służb pracowniczych, członków społecznych organów rozstrzygających spory pracownicze, aktywu związkowego i młodych pracowników w zakresie ustawodawstwa pracy. W uznaniu wybitnych zasług na tym polu uchwałą Zjazdu Zrzeszenia Prawników Polskich w 1976 r. została nadana Profesorowi godność Honorowego Członka ZPP. Prof. Modliński należy także do aktywu związkowego, m. in. jest od wielu lat członkiem komisji ochrony pracy i komisji ustawodawstwa pracy CRZZ. Jest aktywnym członkiem PZPR, poprzednio od 1922 r. należał do PPS.

Prof. Modliński był i jest nadal bardzo życzliwym opiekunem młodych pracowników naukowych. Inspiruje ich poczynania badawcze, służy chętnie radami podbudowanymi wielką wiedzą i doświadczeniem. Krytyczny i wymagający, gdy chodzi o sprawy naukowe, jednocześnie z ojcowską dobrocią i zaangażowaniem pomaga w przezwyciężaniu nie tylko naukowych, ale i różnych życiowych trudności. Jeśli trzeba, chętnie śpieszy z bezinteresowną pomocą nawet ludziom zupełnie obcym. Szczery i bezkompromisowy, gdy chodzi o prawdę, nie waha się przed wygłoszeniem poglądów niekiedy niepopularnych, przenosząc zawsze prawdę i interes społeczny nad dobro własne. I dlatego Profesor jest dla nas, Jego uczniów i współpracowników, nie tylko Mistrzem w nauce, ale także niepodważalnym autorytetem moralnym.

Teresa Liszcz

NASZE LEKTURY

COLLOQUIUM ARTISTICUM — taki tytuł noszą od 1976 r. zeszyty naukowe Instytutu Wychowania Artystycznego UMCS. Komitet redakcyjny w składzie: Jerzy Cynke-Widalis, Kazimierz Dobrzyński, Michał Domański i Zenon Koter periodyk ten potraktował jako rodzaj trybuny dla wypowiedzi pracowników i współpracowników Instytutu.

W zeszytach naukowych zamieszczane będą artykuły, wypowiedzi, ciekawsze wyniki badań dotyczące nauczania przedmiotów artystycznych w szkole średniej bądź związane z kształceniem nauczycieli tych przedmiotów. Nie zabraknie w nich także informacji o działalności pracowników IWA.

Numer 1 przedstawia dorobek i plany jednego z najmłodszych instytutów UMCS. Znalazło się w nim sześć artykułów związanych z nauczaniem muzyki i rysunku, omówiona została rola radia w programie nauczania muzyki w 10-letniej szkole podstawowej, zaprezentowano sylwetkę Franciszka Tepy — malarza i podróżnika. Materiały zamieszczone w tym numerze związane są także z Lublinem — dwa artykuły dotyczą życia muzycznego w dawnym Lublinie, szczególnie opisany został zespół powiżykowski, znajdujący się w naszym mieście. Na końcu zeszytów znalazło się szczegółowe sprawozdanie z działalności dydaktycznej, wychowawczej i organizacyjnej Instytutu Wychowania Artystycznego.

(c.d. na str. 7)

Młodzi poeci UMCS

W dniu 22 kwietnia odbyło się spotkanie władz Uniwersytetu MCS z grupą poetów studiujących bądź pracujących w naszej uczelni. Urszula Jaros, Anna Borkowska, Anna Waszczuk-Listowska, Waldemar Dras, Wiesław Kałabun i Bogusław Wróblewski są członkami Koła Młodych przy Związku Literatów Polskich w Lublinie. Miłośnikom poezji znani są z wydanej w 1976 r. antologii „Przebudzenie” i serii ośmiu tomików poetyckich, które ukazały się w grudniu ub.r. Tomiki drukowane były w Zakładzie Poigrafii UMCS.

Podczas spotkania przewodniczący KMP mgr Bogusław Wróblewski poinformował o zamierzeniach i planach twórczych Koła. Jesienią br. ukaże się II seria „Lubelskich Prezentacji Poetyckich” złożona z 7 tomików. Autorami czterech z nich studenci UMCS.

Dyskutowana była także koncepcja utworzenia „Biblioteki Literackiej UMCS” — międzygatunkowej serii wydawniczej, w której ukazywałyby się książki studentów, pracowników i absolwentów uniwersytetu.

Dwoje z uczestników spotkania prezentuje swoje utwory na łamach naszego informatora.

Elżbieta Mulawa-Pachol

Waldemar Dras ur. w 1955 r. Jest studentem filozofii UMCS. Swoje utwory poetyckie publikował m. in. w „Kamieniu”, „Nowym Wyrazie”, „Tygodniku Kulturalnym” i ogłaszał na antenie PR i TV. Jest członkiem Koła Młodych Pisarzy ZLP w Lublinie. W br. ukaże się jego debiutancki tom wierszy pt. *Czatownik*.

ARS POETICA OD ZNIKAŃ

Od zmierzchów i srebra w lampach popiołu
Co śni się nam wstajemy w kolorach brwi
Tułac się do ścian. I od blasku po ciepłą
Stal promieniuje przepasany żądłem muzyk.
A my ciągle w tchu.

Lecz kiedy zbliżamy się do lodu zawsze
Błękit szybciej od zmysłów ustaje. Wtedy
Czerń taką gorąco wdycha aby zmylić ognie.

NA SCENIE TAK MAŁEJ

Gdy wyrusza w mgły smutna. Gdy w lustrach
Nagiej śpiew i gardła wznoszą się boleśnie
Tancerki śniącej krew i usta całują tu
Śmiertelnie.

Lecz jest ktoś kto chory jeszcze i głowę
Dziś na wiatrach ostrzy. Gdy chór jak pieśni
Ćwiczy nasze kości on list miłosny pisze
Właśnie gdy jej dotykamy. Do publiczności.

Anna Borkowska, ur. w 1956 r., jest studentką filologii polskiej UMCS. Swoje utwory publikowała w „Kamieniu”. Jest członkiem Koła Młodych ZLP. W br. złożyła do druku tom wierszy.

TWARZE 78

1.
posłuchajmy rozmów tych ludzi
zmieńmy wagon trzy razy
dzień w noc
nie sprzedamy siebie obcym
których nigdy i nigdzie za grosik uwagi
choć tak łatwo
a o świecie
wpadnijmy na herbatę w najbliższym dworcu
z zaspanym dyżurnym wypalmy papierosa
czekając na pociąg do nieba

2.
wsluchana w mijane pola
puste lasy wymieraniem zimy
zapominam o twarzach
tak zmęczonych że maska spadła
senni ludzie wysiadają z pociągów
jeszcze spojrzenie w lustro
odczytać własną twarz trudniej
niż zdradzić

Symposium rusycystów

Kilka lat temu podpisano umowę o współpracy trzech uczelni: Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Łódzkiego i Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Na podstawie tej umowy Instytut Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej UMCS zorganizował międzyuczelniane sympozjum w celu omówienia praktycznych form realizacji wspomnianej umowy o współpracy.

Sympozjum odbyło się w Kazimierzu w dniach 20—21 stycznia 1978 r. Uczestniczyły w nim kilkoosobowe delegacje pracowników rusycystyki trzech współpracujących uniwersytetów. Uniwersytet Warszawski reprezentowali: prof. dr hab. Antoni Semczuk, doc. dr hab. Albert Bartoszewicz, doc. dr Tadeusz Szyszko, dr Stanisław Siatkowski, Uniwersytet Łódzki — doc. dr hab. Kazimierz Bajor, dr Olga Główko, dr Maria Kuzmin. Z UMCS w sympozjum brali udział: prof. dr hab. Paweł Smoczyński, doc. dr hab. Józef Borsukiewicz, doc. dr hab. Michał Łesiów, doc. dr hab. Jan Orłowski, doc. dr hab. Teotyń Rott-Zebrowski, dr Wacława Kawczyńska i dr Zbigniew Maciejewski. Uczestników sympozjum przyjął prorektor UMCS, prof. dr hab. Ryszard Orłowski, informując gości o osiągnięciach uczelni, planach jej rozwoju oraz krajowych i zagranicznych kontaktach naukowych.

W czasie dwudniowych obrad omówiono: 1) współpracę naukowo-dydaktyczną, 2) działalność i współpracę studenckich kół naukowych, 3) współpracę naukowo-badawczą i wydawniczą. Wymieniono także poglądy na inne zagadnienia związane z kształceniem rusycystów w Polsce dla potrzeb szkolnictwa i dydaktyki uniwersyteckiej.

W tej ostatniej kwestii jednogłośnie postulowano przywrócenie na kierunku filologii rosyjskiej studiów pięcioletnich, gdyż obecne czteroletnie studia nie zdają egzaminu. Wskutek małej sprawności przekształcają się one, szczególnie na studiach dla pracujących, w studia pięcioletnie, gdyż studenci nie są w stanie w ciągu czterech lat uporać się ze wszystkimi trudnościami, zwłaszcza zaś z napisaniem pracy magisterskiej. W systemie studiów czteroletnich studenci są bardzo słabo przygotowani pod względem językowym i teoretycznym do pisania prac magisterskich, do czego przystępują obecnie już na III roku. Odbija się to bardzo niekorzystnie na poziomie absolwentów, na ich przygotowaniu językowym i ogólnej kulturze filologicznej. Zgłaszano także uzasadnione postulaty przywrócenia niektórych przedmiotów filologicznych, jak: gramatyki języka polskiego, teorii literatury, historii rosyjskiego języka literackiego.

W dziedzinie współpracy naukowo-dydaktycznej wprowadzona zostanie w życie wymiana specjalistów na konkretne zaproszenie zainteresowanej strony. Kontynuowana będzie w większym zakresie wymiana stażystów jako korzystna forma kształcenia młodej kadry naukowej. Na naradzie podkreślono, że rusycystyka UMCS ma w chwili obecnej dostateczne zaplecze kadrowe i materiałowe, aby przyjmować stażystów z innych ośrodków, które nie przysyłały dotąd swoich pracowników na staże naukowe do naszego instytutu.

W celu ujednoczenia wymagań na egzaminach wstępnych na filologię rosyjską postanowiono wprowadzić wspólne testy egzaminacyjne, opracowywane kolejno przez współpracujące ośrodki. Da to także oszczędność czasu pracownikom i odciążą bazę poligraficzną współpracujących uczelni.

Dyskusja na temat działalności studenckich kół naukowych wykazała osłabienie ich pracy w porównaniu z ubiegłymi latami. Przyczynę tego stanu upatrywano głównie w obecnym czteroletnim systemie studiów, który sprawia, że młodzież jest bardziej przeciążona, ma mniej czasu na samodzielną pracę, jest wreszcie słabiej do niej przygotowana pod względem metodologicznym. Sprawie tej trzy współpracujące ośrodki rusycystyczne poświęca oddzielną naradę z udziałem aktywnych studenckich kół naukowych. Dojrzała też do realizacji organizacja wspólnego młodzieżowego obozu naukowego w okresie wakacji. Decyzja o jego organizacji zapadnie na wspomnianej naradzie.

Współpraca naukowo-badawcza, zgodnie z postanowieniami sympozjum w Kazimierzu, obejmować będzie wspólne sesje naukowe (w bieżącym roku jubileuszowe sesje tołstojowskie w Łodzi i Warszawie, w przyszłości sesja na temat dialektów wschodniosłowiańskich w UMCS), wymianę publikacji naukowych, wspólne badania nad wybranymi zagadnieniami (np. planowane przez ośrodek warszawski prace nad słownikiem ukraińsko-polskim), wreszcie przygotowanie wspólnych publikacji naukowych. Pierwsza z nich poświęcona będzie problemom nauczania przedmiotów kierunkowych na studiach rusycystycznych. Publikacji takiej brak do tej pory. Jej opracowania i wydania na podstawie materiałów trzech współpracujących ośrodków podjął się Instytut Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej UMCS, który uwzględnił ją w swoich planach wydawniczych.

Problematyka dwudniowego sympozjum rusycystów w Kazimierzu zasygnalizowana została tu w formie skróconej. Przyjęte w czasie obrad postanowienia sprzyjać będą dalszemu zacieśnieniu współpracy trzech uniwersytetów na płaszczyźnie dydaktycznej, naukowej i wydawniczej.

Jan Orłowski

Forum studenckie

Dzień 3 marca 1978 r. był dla lubelskich studentów uroczysty i obfitował w gorące dyskusje. W tym czasie odbyła się w Lublinie II Wojewódzka Konferencja Sprawozdawczo-Wyborcza Socjalistycznego Związku Studentów Polskich. Młodzież środowiska reprezentowało 150 delegatów. O randze obrad świadczył udział przedstawicieli władz, a wśród nich: sekretarzy KW PZPR Władysława Kowala i Wiesława Śladkowskiego, wojewody lubelskiego Mieczysława Stępnia, rektorów uczelni, wiceprzewodniczącego ZG SZSP Tadeusza Sawica, przewodniczącego RW FSZMP Jana Zawiślaka, wicewojewody zamojskiego Mariana Ozimka.

W materiałach konferencji oraz w dyskusji dominowała sprawa udziału studentów w życiu politycznym i gospodarczym kraju, a także działalność społeczna i samokształceniowa.

Coraz chętniej bierzemy udział we współzawodnictwie w nauce, osiągamy wyższe średnie, w pracy społecznej rywalizujemy o odznakę im. Mikołaja Kopernika, rozwijamy studencki ruch naukowy, uczestniczymy w pracach badawczych, bierzemy udział w ogólnopolskich sesjach młodzieżowych, w których nieraz zdobywamy nagrody.

Z rozwojem studenckiego ruchu naukowego, tak bardzo pożądanego, wiąże się jednak problem materialnych możliwości środowiska, jak lokale, pracownie, pomoce naukowe, poparcie i pomoc opiekunów itp. Czy rozwiąże się je poprzez utworzenie studenckiego centrum naukowego w Lublinie? — nie wiadomo.

Jesteśmy w większości zrzeszeni w SZSP — organizacji, która stwarza możliwości rozwoju współpartnerstwa i samorządności, stajemy się sami odpowiedzialni za to, co dzieje się w naszym środowisku. Próbujemy rozwiązywać nie tylko sprawy organizacyjne, ale także niełatwe problemy życiowe, mieszkaniowe oraz studiów własnych i naszych kolegów. Dlatego też nie możemy sobie pozwolić. Nasi przedstawiciele w swoich wystąpieniach na konferencji zwracali uwagę na potrzebę konsekwentnego rozliczania się nawzajem z powierzonych obowiązków. Szczegółnej aktywności oczekiwać należy od przewodniczących rad wydziałowych, kierowników klubów studenckich i działaczy samorządów.

Bardzo wysoko oceniono działalność naszej organizacji SZSP w minionej kadencji, miejmy nadzieję, że program działania do r. 1979, ustalony w czasie konferencji, będzie przez nas równie dobrze zrealizowany.

Wybrano także nowy skład Zarządu Wojewódzkiego, Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego. Na pierwszym plenarnym posiedzeniu zarządu wyłoniono prezydium w składzie: przewodniczący Wiesław Sikora, wiceprzewodniczący Ryszard Piotrowicz, sekretarze: Marłusz Markowski, Maria Pieniążek, Marian Zajac.

Były także chwile wzruszeń, do których niewątpliwie należał moment wręczenia działaczom SZSP Brązowego Krzyża Zasługi oraz Srebrnych i Brązowych Odznak SZSP. Brawa należą się odznaczonym i wyróżnionym. Życzymy im i sobie dalszych sukcesów na szerokiej niwie pracy społecznej. Nowo wybranym władzom ZW SZSP życzymy owocnej pracy, zapewniając i przypominając, że powodzenie ruchu studenckiego zależy wyłącznie od nas samych.

Róża Kowalska

Nasze lektury

W kwietniu ub. r. gośćmi naszej uczelni było troje artystów grafików z Uniwersytetu Pałackiego w Ołomuńcu. Przygotowana została wówczas wystawa ich prac w Lubelskim MPiK-u. W tym roku wzajemne kontakty zaowocowały w postaci teki grafik, której autorami są: Dusan Janousek, Jana Jemelkova i Ladislav Rusek z Uniwersytetu w Ołomuńcu oraz dr Zbigniew Józwick z UMCS. Zamieszczone prace autorzy poświęcili związkowi człowieka z przyrodą. Znalazły się więc tu linoryty przedstawiające fragmenty starego i nowego Ołomuńca, pejzaże podmiejskie i nastrojowe widoki z węgierskiego cmentarzyska (ostatnie autorstwa dr. Z. Józwicka). Tekę linorytów poprzedza wiersz Vitezslava Nezvala. Wydawnictwo to ukazało się staraniem Wydziału Pedagogicznego Ołomunieckiego Uniwersytetu.

(c.d. na str. 9)

ZESPÓŁ JAKICH NIEWIELE

W roku bieżącym mija 25 lat od utworzenia Zespołu Tańca Ludowego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Zanim oficjalne afisze zapowiedzą, a uroczyste fanfary odtrąbią koncert jubileuszowy Zespołu, będącego aktualnie u szczytu powodzenia, spróbujmy retrospektywnie przedzielić jego dotychczasowy dorobek.

Twórcą Zespołu, jego reżyserem, choreografem i kierownikiem przez całe minione ćwierćwiecze był i jest nadal mgr S. Leszczyński — utalentowany pedagog i wybitny znawca polskiego folkloru ludowego. Z jego osobowością wiązać należy tę piękną i trwałą formę ruchu artystycznego studentów UMCS. Studenci są bowiem wyłącznie członkami Zespołu, umieją łączyć rygory studiów z działalnością kulturalną.

Prezentacja twórcza repertuaru Zespołu odbyła się po raz pierwszy na uroczystej inauguracji dziesięciolecia UMCS w dniu 23 X 1954 r. Sympatia i życzliwość odbiorców tego pierwszego koncertu, jaką, dzięki ambitnemu repertuarowi i poziomowi artystycznemu, zaskarbił sobie wówczas, włączyły go na stałe do programu odświętnych imprez w środowisku uniwersyteckim.

W r. 1958 Zespół reprezentował lubelską młodzież na Ogólnopolskim Przeglądzie Zespołów Tanecznych w Częstochowie, a w dwa lata później na I Ogólnopolskim Festiwalu Kultury Studenckiej w Krakowie. Były to udane popisy. Po nich nadszedł czas na prezentację twórczości za granicą. Pierwsze tournée po Bułgarii i Węgrzech w 1963 r. zakończyło się dużym sukcesem. Zespół mógł więc śmiało startować na XXI Światowym Festiwalu Folklorystycznym w Dijon we Francji (1966), skąd przywiózł brązową kolię. Ambicje grupy jednak rosły wraz z umiejętnościami, bowiem w trzy lata później, na tymże festiwalu zdobywa już srebrną kolię. Te sukcesy zapoczątkowały dalszy, pracowity, ale jakże triumfalny marsz. Polska publiczność miała okazję ponad 1600 razy oklaskiwać lubelski zespół. 400 razy gościły go zagraniczne estrady 16 krajów Europy, Kanady i USA, oglądając polski folklor w najlepszym wykonaniu.

Praca nad każdym koncertem, talent, wdzięk i młodość przynosiły uznanie i zyskiwały powszechny poklask. Z licznych nagród i wyróżnień nie sposób nie wspomnieć o Złotej Odznace SZSP, Złotej Odznace XX-lecia UMCS, Złotej Odznace „Zasłużony dla Lublina”, Złotym Krzyżu Zasługi czy Medalu XXX-lecia UMCS. Za popularyzację kultury polskiej poza granicami kraju Zespół otrzymał dyplom Ministra Spraw Zagranicznych oraz Medal Towarzystwa Łączności z Polonią Zagraniczną „Polonia”.

Ambicje artystyczne i umiejętności Zespołu stale rosną, a przecież nie pracuje on w stałym składzie. Jego członkami są studenci, którzy poza pracą w zespole chodzą na zajęcia i zdają egzaminy. Każdego roku zgłaszają się nowi utalentowani kandydaci, pragnący godzić naukę z pracą i rozrywką.

Przez minione ćwierćwiecze pracowało w zespole ponad 2000 studentów, którzy zapewne nadal z pożytkiem dla siebie i innych kultywują tę piękną formę rozrywki w środowiskach, w których pracują.

Sukcesy zespołu to także zasługa jego kierownictwa, które pokonując niełatwe trudności organizacyjne, umie zadbać o właściwą atmosferę i kształtować wysoki poziom artystyczny. Pamiętać należy, że przez cały czas władze Uczelni otaczały Zespół troskliwą opieką, będąc nie tylko życzliwym, ale i hojnym mecenasem.

Z Zespołem Tańca Ludowego UMCS spotykamy się niemal na co dzień, bowiem nie omija on żadnych ważniejszych uroczystości, odbywających się bądź to w środowisku akademickim, bądź też w regionie. Tylko w r. akad. 1976/1977 Zespół wystąpił 80 razy, prezentując swój dorobek na imprezach z okazji: Dnia Górnik, Dnia Kobiet, 20-lecia Kuriera Lubelskiego, zjazdu SZSP, akcji „Chełm-80” i wielu innych. W międzynarodowej występował jeszcze w RFN, Turcji, Grecji i Jugosławii.

25-letnia piękna karta działalności Zespołu zasługuje na najwyższe uznanie. Wszystkim członkom i kierownictwu dziękujemy za miłe chwile przeżyć artystycznych, jakich doznajemy przy każdym spotkaniu. Wierzymy, że dalsze lata będą pomnażać wspólny dorobek Zespołu.

Róża Kowalska

Ze sportu UMCS

Międzynarodowy turniej piłki ręcznej kobiet o puchar Kierownika Studium Wychowania Fizycznego i Sportu mgr. Andrzeja Prędkiewicza rozgrywany w AOS-ie w dniach 25—27 października 1977 r. zakończył się sukcesem naszej reprezentacji prowadzonej przez mgr J. Leszczyńską, przed ekipami Uniwersytetu Humboldta w Berlinie i Uniwersytetu Gdańskiego.

Dużą aktywnością w bieżącym roku akademickim wyróżnia się sekcja pływacka. Mistrzostwa szkół wyższych Lublina w pływaniu (dla lat pierwszych) wykazały wyższość reprezentantów UMCS zarówno w konkurencji kobiet, jak i mężczyzn. Wiele sukcesów zanotowali pływacy UMCS również w korespondencyjnych zawodach pływackich o puchar Zarządu Głównego AZS: 100 m stylem dowolnym: I miejsce — Kazimierz Sinicki, II — Mirosław Warchoń; 100 m stylem grzbietowym: I — Mirosław Warchoń; 100 m stylem klasycznym: I — Ryszard Sinicki; 50 m delfinem: I — Kazimierz Sinicki; 100 m stylem dowolnym: I — Elżbieta Perdeus, II — Małgorzata Kowalczyk, III — Małgorzata Maciejczyk; 100 m stylem klasycznym: I — Małgorzata Maciejczyk; 50 m stylem grzbietowym: I — Jolanta Majerczyk, II — Małgorzata Kowalczyk, III — Jadwiga Szymańska; 50 m delfinem: I — Elżbieta Perdeus. Mistrzostwa uczelni w pływaniu (15 stycznia) potwierdziły dominację Kazimierza Sinickiego i Mirosława Warchoła, do których dołączył Ryszard Sinicki, ustanawiając dwa nowe rekordy UMCS na 100 i 200 m stylem klasycznym. Nasza drużyna zwyciężyła w trójmeczcu Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu — Uniwersytet Gdański — Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej (15 marca). Międzynarodowym akcentem w działalności sekcji były międzynarodowe zawody rozgrywane w Ołomuńcu.

Na konferencji sprawozdawczo-wyborczej Klubu Uczelnianego AZS prorektor prof. dr hab. Ryszard Orłowski wysoko ocenił społeczne zaangażowanie wielu młodych działaczy oraz wyniki osiągnięte przez członków klubu. Prezes klubu Ryszard Struzik został wyróżniony medalem „Nauka w Służbie Ludu”, natomiast 6 studentów zostało uhonorowanych srebrnymi odznakami przyznanymi przez Zarząd Główny AZS. Interesująca dyskusja podczas konferencji wskazała na potrzebę zwiększenia dyscypliny treningowej, umocnienia współpracy z Radą Uczelnianą SZSP, właściwej rekrutacji w szereg AZS oraz wykorzystania sił społecznych przy rozbudowie obiektów sportowych w dziedzinie akademickiej — odkrytej pływalni o wymiarach olimpijskich, kortów tenisowych i asfaltowej płyty do gier sportowych. Na czele nowo wybranego zarządu klubu stanęła Barbara Żyćńska, studentka IV roku Wydziału Pedagogiki i Psychologii. Ponadto w skład zarządu weszli: mgr Andrzej Strycharzewski — wiceprezes d/s sportowych, Marek Stańczuk — wiceprezes d/s organizacyjnych, Kazimierz Sinicki — wiceprezes d/s sportu masowego, Zbigniew Komenda — wiceprezes d/s propagandy, Danuta Zygar — sekretarz, Władysława Wojtuś — skarbnik, Mirosław Warchoń — redaktor sportowy oraz Wiesława Krukowska, Janina Pawlas, Barbara Przerwa, Marek Bagiński, Janusz Chałat, Jacek Karwowski, Janusz Kędziński, Tadeusz Kontek, Krzysztof Lipowicz, Andrzej Mosoń, Zbigniew Okoniewski, Tadeusz Pizoń, Andrzej Stańczuk, Ryszard Struzik, Mirosław Śpiewak, Wiesław Włodarczyk.

Koszykarze UMCS ukończyli rozgrywki w lidze międzywojewódzkiej plasując się na VI miejscu. Uwzględniając fakt, że sześciu najlepszych zawodników uczelni występowało w środowiskowej drużynie II-ligowej, a także to, iż brak było obozu przygotowawczego przed rozgrywkami, postawę zespołu należy ocenić pozytywnie. W sezonie ligowym 1977/78 punkty dla barw uniwersyteckich uzyskali (w nawiasie ilość rozegranych meczy): Marian Ciechoński 743 (35), Krzysztof Chabrowski 629 (31), Janusz Chałat 298 (33), Edward Sidoruk 274 (34), Tadeusz Kontek 183 (26), Zbigniew Dudziński 147 (18), Lech Kowalczyk 138 (28), Zdzisław Drozd 82 (24), Marek Gumowski 66 (4), Jerzy Krupka 63 (8), Henryk Wojak 34 (3), Mariusz Siembida 22 (22), Ryszard Liśkiewicz 21 (8), Mirosław Fusiarz 20 (8), Piotr Tefelski 19 (2), Przemysław Kopyciński 0 (2), Tomasz Kopyciński 0 (2). Tradycyjne międzynarodowe spotkania z czołowym zespołem II ligi bułgarskiej VIF-em Sofia przyniosły zwycięstwo UMCS 94 : 89 (40 : 40) (22 luty — najwięcej punktów dla lublinian: Dudziński 26, Chabrowski 22, Chałat 14, Ciechoński 12) a w rewanżu gościom 97 : 77 (41 : 33) (27 luty — Ciechoński 20, Matuszewicz 14, Chabrowski 11, Gumowski 10). Ekipa bułgarska prowadzona przez doświadczonych pracowników sofijskiej uczelni Vassila Peletkova i Georgija Vlajevskiego co-

rocznie realizuje w obiektach Akademickiego Ośrodka Sportowego pełny cykl przygotowań do wiosennej rundy rozgrywek ligowych.

Niezwykle serdeczna atmosfera towarzyszyła spotkaniu, które odbyło się w sali klubowej „Chatki Zaka” w dniu 21 marca z okazji awansu koszykarek SZS AZS do ekstraklasy. W obecności sportowych władz Lubelszczyzny rektor UMCS, prof. dr hab. Wiesław Skrzydło wysoko ocenił wkład studentek UMCS w dzieło sportowego awansu i dla podkreślenia tego faktu wręczył medale „Nauka w Służbie Ludu” Barbarze Chadaj (IV rok prawa), Iwonie Fiali-Choinie (II rok germanistyki) i Bożenie Wolskiej (IV rok ekonomiki przemysłu). Członek prezydium Zarządu Głównego AZS, dr Leszek Rouppert, dziękując drużynie za sportową postawę w rozgrywkach i równocześnie życząc jej długotrwałego pobytu w pierwszoligowych szeregach, wręczył trenerowi mgr. Julianowi Fiali oraz sześciu zawodniczkom złote i srebrne honorowe odznaki AZS.

Bez powodzenia uczestniczyli nasi reprezentanci w Mistrzostwach Polski Uniwersytetów w piłce siatkowej, rozgrywanych w Katowicach w dniach 29 listopada—4 grudnia 1977 r. Kobiety zajęły V, a mężczyźni IX miejsce. Mistrzostwa wykazały poważny regres tej do niedawna bardzo silnej dyscypliny, która w okresie prowadzenia drużyny przez aktualnego trenera reprezentacji Polski mgr. Jerzego Welcza była wizytówką naszej uczelni.

W dniu 29 marca w sali klubowej DS „Helios” odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze Klubu Środowiskowego SZS AZS. Zarówno sprawozdanie ustępującego zarządu, jak również głosy w niezwykle ożywionej dyskusji wskazywały na duże zainteresowanie władz UMCS rozwojem sportu kwalifikowanego w środowisku lubelskim, a także na duży udział studentów UMCS w drużynach środowiskowych. Potwierdzeniem takiej oceny jest fakt ponownego powierzenia funkcji prezesa klubu prof. dr. hab. R. Orłowskiemu, obok którego w skład zarządu weszli: dr L. Rouppert (wiceprezes d/s organizacyjnych) oraz mgr E. Fiut i mgr P. Tefelski.

Zarząd Klubu Uczelnianego AZS UMCS zorganizował w dniach 21—31 marca w Zakopanem obóz dla aktywu klubowego. W ciągu dnia wiele godzin poświęcano jeździe na nartach (pod opieką mgr Elżbiety Dybały) lub długim tatrzańskim wyprawom krajoznawczym (programowanym przez niezawodnego Wiesława Włodarczyka); wieczorami dyskutowano o perspektywach sportu uczelnianego i przygotowaniach do kolejnej edycji Mistrzostw Polski Uniwersytetów. A że tym wszystkim poczynaniom towarzyszyła wspaniała wiosenna aura, uczestnicy obozu przyjechali do Lublina wypoczęci i opaleni, a zarazem gotowi do wzmożonej działalności naukowej i organizacyjnej.

Leszek Maria Rouppert

Nasze lektury

Po dłuższej przerwie wznowiona została edycja „Językoznawcy” — periodyku studentów Koła Naukowego Językoznawców. W numerze tym znalazły się prace o tematyce socjolingwistycznej, wygłoszone podczas zjazdów i seminariów naukowych kół językoznawców w ciągu ostatnich lat. W ostatnim numerze „Językoznawcy” zamieszczone zostały prace nie tylko studentów UMCS, ale także studentów innych ośrodków: Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Adama Mickiewicza i Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie. Tradycją „Językoznawcy” jest zamieszczanie w każdym numerze artykułu wstępnego charakteryzującego numer bieżący. Do najnowszego zeszytu „Językoznawcy” artykuł wstępny napisała prof. dr hab. Teresa Skubalanka z UMCS.

Współpraca z zagranicą

W 1976 r. na dwa lata została podpisana umowa o współpracy z Lock Haven State College. W ramach tej umowy z naszej uczelni wyjechało do USA 20 młodszych i 4 samodzielnych pracowników naukowych, w zamian gościliśmy w Lublinie 26 amerykańskich profesorów i studentów.

Planuje się, po uzyskaniu zgody Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, zawarcie porozumień o współpracy UMCS ze wspomnianym już Uniwersytetem Leopolda Franzena w Innsbrucku, a także, z Uniwersytetami: w Camerino, Lipsku, Bochum i Moskwie.

Elżbieta Mulawa-Pachół

I z-ca rektora prof. dr hab. Ryszard Orłowski gratuluje zwycięzcę konkursu

KRONIKA

Dnia 6 stycznia 1978 r. odbyło się w siedzibie Woj. Rady Związków Zawodowych w Lublinie uroczyste wręczenie nagród studentom studiów zaocznych i wieczorowych za prace magisterskie i dyplomowe. Pierwszą nagrodę otrzymał Edward Pawłowicz za pracę *ZNP Zarząd Oddziału Miejskiego w Lublinie w latach 1944—1973*. Promotorem pracy był doc. dr Albin Koprucki, recenzentem zaś prof. dr hab. Ryszard Orłowski. Dwie drugie nagrody otrzymali: Zbigniew Kabasiński za pracę *Zadania służby pracowniczej w przedsiębiorstwach i jej praktyczna rola w Fabryce Maszyn Rolniczych „Agromet”*, promotorem pracy był prof. dr hab. Grzegorz Leopold Seidler, recenzentem prof. dr hab. Jan Szreniawski oraz Lech Hoffman — autor pracy *Wypadkowość przy pracy na przykładzie Fabryki Maszyn Rolniczych „Lublin” w latach 1973—1975*, pisanej pod kierunkiem dr. Romana Mroczkowskiego, a recenzowanej przez prof. dr hab. Mieczysława Piekarskiego. Dwie trzecie nagrody przypadły: Markowi Kobzakowi za pracę *Analiza działalności socjalno-bytowej na przykładzie FSC Lublin w latach 1970—1975*, której promotorem był dr Tadeusz Brzyski, recenzentem zaś doc. dr Zbigniew Mitura oraz Anna Podolska za pracę *Przyczyny powstawania sporów w stosunku między pielęgniarkami a administracją zakładów służby zdrowia w świetle badań empirycznych*, pisana pod kierunkiem doc. dr. Mariana Haśca, recenzowana zaś przez prof. dr. Mieczysława Piekarskiego. Przyznane zostały także wyróżnienia, które otrzymali: Edward Opaliński za pracę *Zasada centralizmu demokratycznego w państwie socjalistycznym*, której promotorem był prof. dr hab. Jan Malarczyk, recenzentem zaś prof. dr hab. Jan Szreniawski oraz Krystyna Drąg za pracę *Naruszenie obowiązków pracowniczych jako podstawa rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia*, promotorem pracy był dr Roman Mroczkowski, recenzentem zaś dr Julian Marciniak.

Dla lepszego spopularyzowania tego konkursu zamieszczamy szczegółowy regulamin:

Wojewódzka Rada Związków Zawodowych w Lublinie i Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej ogłaszają KONKURS na prace magisterskie i dyplomowe poświęcone ruchowi związkowemu

Warunki konkursu

Zakres tematyczny konkursu obejmuje prace magisterskie i dyplomowe wykonane w UMCS i badające dorobek ruchu zawodowego w Lubelskiem. Nadesłane prace rozpatrywane będą w następujących grupach: prawa, ekonomii, historii, pedagogiki i psychologii, polityki.

Podstawą uczestnictwa w konkursie jest nadesłanie pracy spełniającej następujące warunki: a) tematyka pracy odpowiada zakresowi tematycznemu konkursu; b) została obroniona w bieżącym roku akademickim; c) otrzymała ocenę co najmniej dobrą.

Zgłoszenia

Prace na konkurs należy nadsyłać do dnia na adres: WRZZ, Lublin ul. Królewska 3 z adnotacją: KONKURS NA PRACE MAGISTERSKIE I DYPLOMOWE. Wraz z pracą należy przekazać następujące informacje: imię i na-

(c.d. na str. 10)

zwisko oraz adres autora pracy, nazwę uczelni i wydziału, nazwisko opiekuna, potwierdzenie oceny i terminu obrony pracy przez kierownictwo macierzystego instytutu (wydziału) oraz koreferat (opinię) pracy.

Zgłoszenia prac na konkurs mogą dokonywać: autor pracy, dziekan wydziału (dyrektor instytutu), Rada Uczelniana SZSP.

Jury

Oceny prac dokonuje jury konkursowe powołane spośród wybitnych przedstawicieli nauki, działaczy politycznych i społecznych. Jury ogłosi wyniki konkursu w terminie

Nagrody

Za prace magisterskie: pierwsza nagroda, druga nagroda, trzecia nagroda. Za prace dyplomowe: pierwsza nagroda, druga nagroda, trzecia nagroda.

Jury zastrzega sobie możliwość innego podziału nagród. W wypadku niemożności skorzystania przez autora nagrodzonej pracy z przyznanej mu nagrody — jury będzie dokonywało jej zmiany na nagrodę niższego rzędu.

Postanowienia końcowe

Informacji w sprawie konkursu udzielają: sekretarz WRZZ Sabina Witkowska, tel. 228-48 i dr Julian Marciniak z UMCS, tel. 242-78 w. 4.

*

Z inicjatywy Zespołu Badań Polonijnych Międzyuczelnianego Instytutu Nauk Politycznych i Polonijnego Centrum Kulturalno-Oświatowego UMCS w dniu 11 stycznia 1978 r. odbyło się spotkanie z doc. dr. hab. Czesławem Leśniakiem. Przez wiele lat pracował on jako konsul generalny PRL w Glasgow i jest doktorem *honoris causa* tamtejszego uniwersytetu. Obecnie Czesław Leśniak pracuje jako zastępca sekretarza generalnego Towarzystwa Łączności z Polonią Zagraniczną „Polonia”. Podczas spotkania omówił on zagadnienia współpracy gospodarczej z polonią zagraniczną i poinformował zebranych o najnowszych inicjatywach w tym zakresie; nakreślił także plan działania współpracy gospodarczej z naszymi rodakami na lata najbliższe. Odpowiadał na liczne pytania z dziedziny gospodarki, przemysłu i wymiany kulturalnej z polonią zagraniczną. Na prośbę uczestników spotkania oraz dyrektora Polonijnego Centrum Kulturalno-Oświatowego UMCS Czesław Leśniak zapowiedział ponowny swój przyjazd do Lublina jesienią br.

*

11 stycznia 1978 r. był ostatnim dniem pobytu w Lublinie grupy studentów i pracowników naukowych z Lock Haven State College (USA). Z grupą 10 studentów przyjechali: prof. Stanisław Wiśniewski z małżonką oraz Daniel P. Connerton. Grupa ta, podobnie jak i poprzednia, brała udział w zajęciach, seminariach i wykładach organizowanych w naszym uniwersytecie. Tematyka zajęć obejmowała wiadomości z życia politycznego, społecznego i gospodarczego naszego kraju. Na spotkaniu pożegnalnym, w którym udział wzięli rektor UMCS prof. dr hab. Wiesław Skrzydło i prorektor prof. dr hab. Ryszard Orłowski, młodzi Amerykanie i ich opiekunowie otrzymali pamiątkowe upominki. Z rozmów, które tego dnia przeprowadzono z nimi, wynika, że wyjeżdżają z naszego miasta i uczelni zadowoleni. Bardzo podobał im się nasz kraj, szczególnie zaś przysłowiowa polska gościnność i serdeczność. Podczas 4-miesięcznego pobytu amerykańskich gości w naszym kraju Lublin stał się jakby ich rodzinnym miastem, a Dom Studencki „H” — własnym domem. Nawiązali oni liczne kontakty z Polakami i umocnili więzi przyjaźni. Dzięki wycieczkom studenci z Lock Haven mogli dobrze poznać nasz region i kraj. Na zajęciach dużą popularnością cieszyła się nauka tańca i piosenek ludowych. Dzięki temu tradycyjne „Sto lat”, zaśpiewane na pożegnanie, zabrzmiało bez zarzutu.

*

13 stycznia 1978 r. w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej nastąpiło podpisanie umowy o współpracy uczelni z Okręgowym Zarządem Zakładów Karnych. Podpisy pod tekstem umowy złożyli: prorektor UMCS prof. dr hab. R. Orłowski oraz dyrektor Okręgowego Zarządu Zakładów Karnych w Lublinie płk S. Jacek. Realizatorem umowy ze strony UMCS będzie Instytut Psychologii.

Postanowienia umowy dotyczą m.in. wymiany informacji i publikacji oraz prowadzenia wspólnych prac naukowo-badawczych i konsultacyjnych.

Planowane jest powoływanie wspólnych zespołów naukowych do rozwiązywania poszczególnych zagadnień, organizowanie konferencji i szkoleń z udziałem przedstawicieli UMCS i OZZK w Lublinie. W umowie znalazły także miejsce postanowienia o zapewnieniu stypendiów fundowanych studentom psychologii, o pomocy materialnej w organizowaniu obóz naukowych, stażów i praktyk naukowych. Wprowadzo-

Podpisanie umowy o współpracy między Ministerstwem Sprawiedliwości a UMCS

no już fakultatywne zajęcia z psychologii penitencjarnej, a w przyszłości — według przewidywań — utworzona będzie specjalizacja z psychologii klinicznej. Najważniejszą jednak sprawą dla pracowników Instytutu Psychologii będzie możliwość prowadzenia nad skazanymi różnorodnych badań, które będą miały na celu ich resocjalizację.

*

Staraniem Miejskiego Komitetu FJN oraz Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego w Lublinie w dniu 17 stycznia 1978 r. odbyła się w Kraśniku sesja popularno-naukowa zorganizowana na zakończenie obchodów 600-lecia nadania praw miejskich. W sesji wzięło udział 10 pracowników Instytutu Historii UMCS. Referaty wygłosili: prof. dr Kazimierz Myśliński — *Początki Kraśnika i jego rozwój w dawnej Rzeczypospolitej*, dr Emil Horoch — *Kraśnik w okresie walk narodowo-wyzwoleńczych i społecznych w XIX i XX w.*, dr Mieczysław Wieliczko — *Kraśnik w latach 1939—1945*. Obrady zgromadziły liczne grono mieszkańców Kraśnika. W trakcie sesji otwarto wystawę obrazującą dzieje Kraśnika.

*

W dniach 30—31 stycznia 1978 r. w Budapeszcie odbyła się konferencja naukowa „Rozwój polsko-węgierskich kontaktów kulturalnych po oswoobodzeniu”. Z inicjatywą uczczenia w tej formie 30-lecia polsko-węgierskiej konwencji kulturalnej, podpisanej właśnie 30 stycznia 1948 r., wystąpiło Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. Józefa Bema na Węgrzech i Zespół Polonistów (Polonisztikai Munkaközösség), interdyscyplinarna grupa uczonych z kilku placówek naukowo-badawczych na Węgrzech. Obradom przewodniczyli prof. prof. Endre Kovács i István Sipós z Uniwersytetu im. Loránda Eötvösa w Budapeszcie. Referaty ze strony węgierskiej wygłosili: György Radó — pisarz, tłumacz i publicysta, który współuczestniczył w podpisaniu konwencji i mówił o znaczeniu tego dokumentu, dr István Molnár z Uniwersytetu im. Kossutha w Debreczynie, który przedstawił „wątki węgierskie” we współczesnej literaturze polskiej. Dr István Lagzi z Węgierskiego Instytutu Kultury w Warszawie — przedstawił działalność stowarzyszeń rozwijających polsko-węgierskie kontakty kulturalne w Polsce. Dr Sandor Dürr i inż. Csaba Gy. Kiss w swoich wypowiedziach poświęcili uwagę działalności naukowo-badawczej i popularyzatorskiej Polskiego Stowarzyszenia Kulturalnego im. Bema i Zespołu Polonistów.

Ze strony polskiej referat o kontaktach literackich i recepcji twórczości węgierskiej wygłosił dr J. R. Nowak z Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych w Warszawie, a o polskich badaniach dziejów Węgier w okresie powojennym — dr Mieczysław Wieliczko z Zakładu Historii Najnowszej Instytutu Historii UMCS. Warto wspomnieć, że uzupełnieniem referatu dr. M. Wieliczki była jego książka *Polacy na Węgrzech*, drukowana w Oficynie Drukarskiej UMCS jako wydawnictwo Polonijnego Centrum Kulturalno-Oświatowego, a doręczona uczestnikom konferencji, co wzbudziło zainteresowanie naszą uczelnią. Materiały z konferencji zostaną opublikowane na Węgrzech. Dr M. Wieliczko został przyjęty przez ambasadora PRL w Budapeszcie dr. Stefana Jędrzychowskiego, który za jego pośrednictwem przekazał władzom uczelni podziękowanie za opublikowanie książki, bardzo przychylnie przyjętej przez węgierskie środowisko historyczne.

Konferencja była głównym akcentem obchodów 30-lecia konwencji kulturalnej na Węgrzech. W jej obradach udział wzięli: dr László Marczali — wiceminister kultury WRL, (c.d. na str. 11)

przedstawiciele ambasady PRL z konsulem Józefem Karoszka, grono Węgrów zajmujących się problematyką polską i polsko-węgierską oraz liczna grupa węgierskiej Polonii. Informacje o konferencji podała cała węgierska prasa, a także centralna prasa polska („Trybuna Ludu” i „Życie Warszawy”).

W dniach 21—22 lutego 1978 r. trwał, organizowany przez studencki ośrodek radia „Centrum” w Lublinie, Ogólnopolski Sejmik Studenckich Dziennikarzy Radiowych.

Sejmik zainaugurowany został referatem z-cy kierownika Wydziału Propagandy i Szkoleń ZG SZSP, Andrzeja Pycia, na temat propagandy. O kierunkach propagandy w kontekście zadań społeczno-gospodarczych kraju mówił Leszek Gontarski z Wydziału Prasy, Radia i Telewizji KC PZPR. Podczas drugiego dnia obrad uczestnicy sejmiku dyskutowali w dwóch zespołach problemowych. Pierwszy zajmował się zagadnieniami współzawodnictwa w studenckim ruchu radiowym oraz współpracą ośrodków radia studenckiego z rozgłośniami regionalnymi. Zespół drugi obradował nad problematyką kształcenia politycznego i warsztatowego aktywu radiowego.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się zorganizowane na miejscu zajęcia warsztatowe z reportażu, które prowadził red. Jerzy Tuszewski z Redakcji Literackiej Polskiego Radia. Dwudniowy sejmik był okazją do wymiany doświadczeń i ożywionych dyskusji, trwających do późnej nocy. Stwarzała możliwość konfrontacji i dorobku z osiągnięciami i działalnością studenckiego ośrodka radia „Centrum” w Lublinie, a także dyskusji nad regulaminem przyszłego klubu dziennikarzy studenckich.

W dniu 21 lutego 1978 r. została podpisana umowa o współpracy między Ministrem Sprawiedliwości a Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Uczelnia nasza zobowiązała się do uwzględnienia potrzeb resortu w przygotowywaniu programów studiów prawnosądowych, zapewnienia opieki naukowej nad pracownikami Ministerstwa Sprawiedliwości przygotowującymi rozprawy doktorskie i habilitacyjne oraz do umożliwienia pracownikom resortu prowadzenia niektórych zajęć dydaktycznych i naukowo-badawczych. Ministerstwo ze swej strony zobowiązało się do współdziałania z uczelnią przy rekrutacji kandydatów na studia dla pracujących, świadczenia pomocy w organizowaniu praktyk studenckich i stażów pracy oraz zapewnienia stypendiów fundowanych. Przewidziano także fundowanie nagród ministerialnych za wybitne prace naukowe z zakresu prawa sądowego. Strony zobowiązały się do zorganizowania wspólnych konferencji, sympozjów i narad oraz wymiany informacji i publikacji. Podpisy pod umową złożyli: Minister Sprawiedliwości prof. dr hab. Jerzy Bafia i rektor UMCS prof. dr hab. Wiesław Skrzydło. Na co dzień umowę realizować będą: dziekan Wydziału Prawa i Administracji, a ze strony Ministerstwa dyrektor Departamentu Kadr.

23 lutego 1978 r. odbyła się konferencja sprawozdawczo-wyborcza uczelnianej organizacji Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej UMCS. W imieniu ustępującego zarządu sprawozdanie złożył jego przewodniczący dr Andrzej Czarnocki. Omówił on prowadzoną wśród pracowników i młodzieży UMCS akcję popularyzującą osiągnięcia Kraju Rad, jego kulturę, dorobek naukowy oraz efekty sojuszu polsko-radzieckiego. Dzięki pracom prowadzonym wśród studentów bardzo liczny był ich udział w turnieju znajomości języka rosyjskiego i wiedzy o Kraju Rad w naszej uczelni. Na eliminacje wydziałowe zgłosiło się 4 tys. uczestników.

W dyskusji, która wywiązała się po wystąpieniu dr. A. Czarnockiego, omówione zostały m.in. efekty współpracy UMCS z uczelniami radzieckimi ze Lwowa i Erewania oraz możliwości zorganizowania uczelnianego autobusu przyjaźni. Szczególnie atrakcyjna wydaje się planowana budowa ośrodka wypoczynkowego nad Morzem Czarnym wspólnie z pracownikami Uniwersytetu Lwowskiego. Swoje dotychczasowe osiągnięcia i plany przedstawili zebrany członkowie kół TPPR filologii rosyjskiej oraz pedagogiki i psychologii UMCS. Po dyskusji rozpoczęły się wybory, wyłoniony został 14-osobowy zarząd, na którego czele stanęli: doc. dr hab. Jan Orłowski (przewodniczący), dr Henryk Pawlik (zastępca), mgr Włodzimierz Zinzuk (sekretarz). Po wyborach odczytana została uchwała uczelnianej organizacji TPPR, a na zakończenie uczestnicy konferencji obejrżeli film „Ocalić miasto”.

W dniu 1 marca Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej odwiedzili członkowie podkomisji sejmowej szkolnictwa wyższego: prof. dr Jan Janowski, dr Władysław Jonklisz i Roman Burański. Komisja działa w ramach Sejmowej Komisji

Nauki i Postępu Technicznego. Podczas spotkania z władzami uczelni przedstawione zostały dane dotyczące wieczorowych studiów zaocznych i podyplomowych studiów prowadzonych w UMCS, na których kształcą się ponad 8000 studentów. Obejmują one jednolite studia magisterskie, zawodowe oraz uzupełniające studia magisterskie. Na studiach zaocznych w latach 1959—1977 dyplomy uzyskało 7687 absolwentów.

Studia wieczorowe prowadzone są wyłącznie na kierunku chemii. Utworzone zostały w roku akademickim 1967/68 na wniosek Zakładów Azotowych w Puławach. Ostatni absolwenci uzyskują tytuł inżyniera chemika w roku 1978/79. Pozostałe studia wieczorowe prowadzone w naszej uczelni — to pięcioletnie studia magisterskie na kierunku chemii wieczorowej oraz w punkcie konsultacyjnym w Jarosławiu, gdzie kształcą się specjaliści z zakresu chemii spożywczej.

Jako pierwsze w kraju zostały utworzone w UMCS w r. akad. 1970/71 dwuletnie studia logopedyczne. Obecnie działa na UMCS 9 specjalizacyjnych studiów podyplomowych oraz jedno w Filii UMCS w Rzeszowie.

O kierunkach rozwoju i efektach tych form kształcenia poinformował członków komisji rektor UMCS prof. dr hab. W. Skrzydło.

Z okazji 8 marca 1978 r. rektor, Senat, Rada Zakładowa i Komitet Uczelniany PZPR wystosowały do wszystkich kobiet pracujących w UMCS serdeczne życzenia w Międzynarodowym Dniu Kobiet. Z tej okazji otwarta została w Bibliotece Głównej UMCS okolicznościowa wystawa „Poczet wielkich Polek”.

Majowe Dni Oświaty Książki i Prasy oraz XXXIII rocznica podpisania Układu o Przyjaźni, Współpracy i Pomocy między PRL i ZSRR uczczone zostały w UMCS specjalnie przygotowaną wystawą książki radzieckiej. Wystawa ta została otwarta w dniu 17 kwietnia w Gmachu Biblioteki Głównej UMCS.

W dniu 16 marca 1978 r. w sali Ośrodka Pracy Ideowo-Wychowawczej UMCS odbyła się sesja naukowa zorganizowana przez Instytut Historii UMCS z okazji setnej rocznicy wyzwolenia Bułgarii. Przemówienie wprowadzające wygłosił prof. dr hab. Ryszard Orłowski, witając ministra pełnomocnego, ambasadora Bułgarskiej Republiki Ludowej w Warszawie Georgi Georgijewa, grono uczonych bułgarskich, odpowiedzialnych pracowników Ambasady, wiceprzewodniczącego ZG Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Bułgarskiej doc. dr. Jerzego Russka z Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz wszystkich uczestników sesji.

Obradom przewodniczył prof. dr Kazimierz Myśliński, dyrektor Instytutu Historii UMCS. Referaty ze strony bułgarskiej przedłożyli: prof. dr Nikoła Genczew z Instytutu Historii Akademii Nauk w Sofii — na temat przygotowań dyplomatycznych wyzwolenia Bułgarii, prof. dr Conko Genow z Instytutu Historii Uniwersytetu w Sofii — na temat idei wyzwoleniczych w społeczeństwie Bułgarii oraz dr Konstantyn Kosew — o polityce wschodniej Niemiec w dobie wyzwolenia Bułgarii. Komunikaty wygłosili: dr Krystyna Wróbel-Lipowa z Zakładu Historii Narodów ZSRR IH UMCS — o ruchach rewolucyjnych w Bułgarii i dr Mieczysław Wieliczko z Zakładu Historii Najnowszej IH UMCS — o zainteresowaniach historiografii polskiej najnowszymi dziejami (c.d. na str. 12)

Goście bułgarscy w rozmowie z kierownictwem Uczelni

Bułgarii. Ostatnie wystąpienie będące recenzyjnym przeglądem piśmiennictwa historycznego, stanowiło trafne uzupełnienie poprzednich referatów i wskazywało na wyjątkowy dorobek historiografii polskiej w badaniach dziejów Bułgarii.

Przemówienie końcowe, sumujące obrady, wygłosił prof. dr K. Myśliński, podkreślając międzynarodowe aspekty niepodległości Bułgarii, co też szczególnie eksponowały wygłoszone referaty.

*

4 kwietnia 1978 r. odbyła się w Uniwersytecie organizowana rokrocznie przez Ministerstwo Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, narada rektorów uniwersytetów z całej Polski. Tematem tegorocznego spotkania były aktualne problemy pracy dydaktyczno-wychowawczej w uniwersytetach. Obradom przewodniczył wiceminister Nauki Szkolnictwa Wyższego i Techniki, prof. dr hab. Janusz Górski, który przedstawił główne zadania polskiego szkolnictwa wyższego, w szczególności uniwersytetów, omówił bieżący program działalności i nakreślone przez Ministerstwo plany na przyszłość. W dyskusji, która wywiązała się po jego wystąpieniu, przedstawiciele dziewięciu uniwersytetów krajowych poruszyli takie zagadnienia, jak: doświadczenia i osiągnięcia prowadzonej na własnym terenie pracy ideowej i dydaktyczno-wychowawczej, współpraca z SZSP i sprawy studenckie, działalność naukowo-badawcza oraz właściwe zarządzanie i kierowanie uczelnią. Spotkanie odbywało się na XIV piętrze wieżowca, do którego w najbliższym czasie wprowadzą się pracownicy i studenci Wydziału Ekonomicznego oraz rektoratu. Goście zapoznali się z wystawą ilustrującą ponad 30-letni dorobek naszej uczelni i ekspozycję najnowszych publikacji „Annales UMCS”.

*

Dnia 12 kwietnia 1978 r. w Krakowie rozpoczęła się dwudniowa konferencja rektorów wyższych uczelni, które od lat współpracują z naukowymi ośrodkami radzieckimi. Dwudniowa konferencja poświęcona była ocenie wzajemnych kontaktów naukowych, kulturalnych i młodzieżowych; wytyczone zostały główne kierunki dalszego jej rozwoju.

Wśród 23 uczelni współpracujących z radzieckimi ośrodkami naukowymi znalazł się UMCS, który już od 20 lat utrzymuje wzajemne kontakty z Uniwersytetem Iwana Franko we Lwowie, a od kilku lat z Uniwersytetem w Erewaniu. Różnorodne formy współpracy uniwersytetów oraz wspólne osiągnięcia omówił podczas konferencji rektor UMCS, prof. dr hab. Wiesław Skrzydło.

Po obradach dwóch radzieckich gości odwiedziło UMCS. Byli to prof. dr O. I. Bobik — prorektor Uniwersytetu Lwowskiego i prof. dr G. Penosjan — prorektor Uniwersytetu w Erewaniu. Goście radzieccy spotkali się z władzami naszej uczelni. Zaprezentowany im został dorobek naukowy, główne kierunki badań i osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze UMCS. Zwiedzili także dzielnicę akademicką i złożyli wizyty w Instytutach Fizyki i Matematyki.

Rada Społeczna UMCS

Zespół d/s Młodzieży Akademickiej pracuje nad bardzo obszerną problematyką nurtującą środowisko studenckie. Należy tu: działalność ideowo-wychowawcza, praca organizacji młodzieżowych, system stypendialny i warunki zakwaterowań, akcja letnia, opieka zdrowotna, terminy i rozplanowanie studiów, współpraca studentów z młodzieżą pozauniwersytecką, studencki ruch naukowy, samorząd w DS, sport i turystyka. Osiągnięcia tego Zespołu, to m. in.: utworzenie Rady Programowej dla zespołów artystycznych w naszej uczelni, nowe siedziby Radia „Centrum”, budowa basenu przy AOS-ie.

Nie sposób omówić w tak skrótovej formie cały ośmioletni dorobek Rady Społecznej. Z satysfakcją stwierdzić można, że działalność RS wydatnie przyczyniła się do integracji uczelni z makroregionem. Członkowie RS zadzierzgnęli serdeczne więzi z uczelnią, niejednokrotnie przychodzili jej z konkretną pomocą w realizacji niełatwych zadań, wystąpili z wieloma inicjatywami, które zostały zrealizowane w pracy uczelni. RS UMCS stanowi grono wysoce kompetentnych osób, na których uczelnia polega i z którymi liczy się w swojej codziennej działalności.

Pierwsze w tym roku plenarne posiedzenie odbyło się w dniu 4 stycznia. Poświęcone było zadaniom stojącym przed UMCS w nowym roku akademickim. Problematykę tę szczegółowo zreferował rektor UMCS, prof. dr hab. W. Skrzydło.

Elżbieta Mulawa-Pachol

Z problematyki udostępniania zbiorów

CZYTELNICTWO

Jednym z głównych zadań bibliotek naukowych jest gromadzenie, informacja o zasobach i udostępnianie zbiorów pracownikom naukowym i studentom. Dobór i zasięg oddziaływania bibliotek określa niejako profil specjalizacyjny uczelni i współtworzących ją instytutów. Niesłabnące zapotrzebowanie na piśmiennictwo naukowe obu grup czytelników ukształtowało na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej (i nie tylko) dwustopniową strukturę organizacyjną, w której udostępnianie zbiorów odbywa się w czytelnich i wypożyczalniach Biblioteki Głównej i stosunkowo gęstej sieci bibliotek zakładowych. Taka organizacja rozszerza krąg czytelników i wpływa na aktywniejsze korzystanie z książek i czasopism. Potwierdzają to dane sprawozdawcze za ostatni okres.

W r. 1977 zarejestrowano we wszystkich wypożyczalniach biblioteki 19 102 czytelników indywidualnych i zbiorowych, którym udostępniono 165 234 druki zwarte, 19 179 czasopism i 6400 jednostek zbiorów specjalnych. W 41 czytelnich, które dysponowały 882 miejscami udostępniono 547 541 woluminów i jednostek obliczeniowych. Pełniejszy obraz czytelnictwa ukazuje zestawienie:

Udostępnianie w czytelnich:

Rodzaj zbiorów	Biblioteka Główna	Biblioteki zakładowe	Biblioteka Filii w Rzeszowie	Razem
Druki zwarte	150 724	183 742	2272	336 738
Czasopisma	96 501	53 487	802	150 790
Zbiory specjalne	6 082	8 152	151	14 365
Zbiory wypożyczalni	41 297	4 351		45 648
Razem	298 935	245 381	3225	547 541

W porównaniu z r. 1976 wzrosło udostępnianie zbiorów w czytelnich Biblioteki Głównej o 19 000, tj. o 6,4%, a w czytelnich sieci bibliotek zakładowych o 142 000, tj. o 57,9%. Przytoczone dane utwierdzają w przekonaniu o niesłabnącej roli książki w nauce i nauczaniu.

Zdzisław Kowalski

Z życia wzięte

W jednym z Zakładów naukowych zakupiono do badań kurę... nie pierwszy raz przecież... Tę ostatnią akurat w okresie świąt kupiono. Tak układały się badania. Kura spełniła swoją rolę. Kłopoty nastąpiły, kiedy rachunek na ową kurę powrócił do Instytutu z adnotacją księgowego, aby Dyrektor Instytutu uzasadnił... czy też kura nie została zakupiona przez Kierownika Zakładu na rosół...! (od redakcji: święta należy spędzać w domu).

EKSLIBRISY
ZBIGNIEWA
JÓZWIKA
DLA
PRACOWNIKÓW
UMCS

EX LIBRIS
ANTONIEGO DUDKA

Kolegium Redakcyjne:
Antoni Dudek, Witold Józkwiatk, Zbigniew Józwik, Zdzisław Kowalski (przewodniczący), Elżbieta Mulawa-Pachol (sekretarz redakcji).